

ÅRSREDOVISNING 2025

**NORDISKA
MUSEET**
STIFTELSEN

ÅRSREDOVISNING STIFTELSEN NORDISKA MUSEET 2025

STIFTELSEN NORDISKA MUSEET

När språkforskaren och kulturhistorikern Artur Hazelius (1833–1901) gjorde sin första insamlingsresa i Dalarna ville han dokumentera en folkkultur som han trodde skulle gå förlorad. Året därpå (1873) öppnade han den första utställningen, *Skandinavisk-Etnografiska samlingen*, på Drottninggatan i Stockholm. Redan 1880 hade samlingen blivit så omfattande att han ombildade den till Stiftelsen Nordiska museet. I sitt överlåtelsebrev skänkte han samlingarna till svenska folket.

En särskild nämnd skulle ansvara för verksamheten som även kom att inkludera Skansen, grundat 1891. De tillfälliga utställningslokalerna blev snart för små. Planerna på det stora museibygget på Djurgården växte fram med syftet att skapa en bra hemvist för museets samlingar och därtill en stor nationell festhall. Detta lade grunden för Nordiska museet och Skansen, som vid tiden för Artur Hazelius död hade vuxit till en nationell institution med internationell räckvidd. För honom stod människan i centrum och han satte *Känn dig själv* som motto på museets emblem. Föremålen som samlades in skulle samtidigt beskrivas, registreras och resultaten publiceras. Vetenskapliga perspektiv gick hand i hand med folkbildning. Från och med 1963 tog staten ett större ekonomiskt ansvar för stiftelsens verksamhet och har sedan dess utsett nämndens ledamöter. Samma år avskildes Skansen och blev en självständig stiftelse med egen styrelse. Institutionerna är fortfarande sammanflätade med varandra.

Stiftelsen Nordiska museet är i dag Sveriges största kulturhistoriska museum. Samlingarna speglar landets kulturhistoria från 1500-talet till nutid. Föremålssamlingen omfattar cirka 1,5 miljoner objekt och tar cirka 25 000 kvadratmeter magasinssyta i anspråk. Arkivet omfattar drygt 5 000 hyllmeter arkivhandlingar och biblioteket cirka 3 800 hyllmeter biblioteksmaterial. Fotosamlingarna bedöms innehålla cirka 6 miljoner fotografier. Museet har systematiskt samlat in uppgifter om svenskt folkliv i över hundra år – både om materiell och immateriell kultur om hur människor har tänkt, känt och trott. Utöver den stora museibyggnaden på Djurgården äger stiftelsen flera kulturhistoriska miljöer på skilda håll i landet: Julita gård, Tyresö slott, Svindersvik, Härkeberga kaplansgård och Wicanderska villan på Djurgården. Stiftelsen svarar för driften och förvaltningen av dessa miljöer med totalt över 400 byggnader och vidsträckta historiska parker och landskap, oftast i samverkan med utomstående intressenter som länsstyrelser, kommuner, byalag, föreningar och privatpersoner.

Stiftelsen Nordiska museets verksamhet finansierades 2025 till 65 procent (60 procent) av statsbidrag och 35 procent (40 procent) av egenfinansiering. Det är stiftelsens nämnd (styrelse) som svarar för att stiftelseförordnandet följs. Ansvaret för frågor som rör användningen av tillgångar och placering av förmögenhet ligger hos nämnden i enlighet med stiftelselagen och stiftelsens egna stadgar.

Av stadgarna framgår att Stiftelsen Nordiska museet har till uppgift att bevara och levandegöra minnet av liv och arbete i Sverige, företrädesvis för tiden efter 1520. Stiftelsens ansvar omfattar hela det kulturhistoriska fältet med undantag av de delar som hänförts till någon annan institution.

Den ska enligt stadgarna särskilt vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika sina samlingar, hålla ett urval av samlingarna tillgängliga samt driva och stödja utställningsverksamhet och annan kulturförmedlande verksamhet och därtill initiera, driva och stödja forskning inom museets verksamhetsområde.

FÖRORD

Stiftelsen Nordiska museet har i dag ett mycket starkt anseende. Bakom framgången ligger ett långsiktigt och målmedvetet strategiskt arbete för att göra museet mer angeläget och lättillgängligt med en tydlig nordisk profil.

Museets betydelsefulla roll i nordiska sammanhang har uppmärksammats brett under 2025, mycket tack vare vår basutställning *Nordbor* som har tagit oss i en ny och angelägen nordisk riktning med internationell nivå.

Med Sverige som ordförandeland för Nordiska rådet 2025 blev museet den självklara platsen för att fira Nordiska rådets 77:e session med parlamentsledamöter från hela Norden och under året har vi tagit emot en rad nationella och internationella organisationer för introduktioner om livet i Sverige och Norden. Dessutom har museet varit en arena för angelägna frågor samt för nordiska och internationella evenemang organiserade av regering, riksdag och olika privata aktörer samt varit platsen för nobelpristagarnas mingel innan Nobelfesten.

Foto: Clara Block Hane

Våra besöksmål har varit levande mötesplatser med höjdpunkter som midsommarfirande på Julita gård och Tyresö slott samt *Kulturnatt Stockholm* med finskt disco i museets stora hall. Den 24 oktober firade vi vår högtidsdag med öppet hus och fri entré och välkomnade nära 7 000 besökare att ta del av de nya arkitektoniska tilläggen och alla utställningar i museibyggnaden. Därutöver har vårt långsiktiga förändringsarbete fortsatt att uppmärksammas och prisbelönas under året.

Under 2025 tog regeringen och riksdagen ett extraordinärt och oväntat beslut att tilldela museet ett extraekonomiskt stöd under tre år (2026–2028) som kompensation för ökade pris- och lönekostnader.

Med detta i ryggen går vi in i 2026 och börjar arbeta utifrån stiftelsens nya femåriga strategiska handlingsplan med målet att Nordiska museet senast 2030 ska vara det självklara navet för angelägen nordisk kulturhistoria.

Stockholm i januari 2026

Sanne Houby-Nielsen

Styresman för Stiftelsen Nordiska museet

Innehållsförteckning

ÅRSREDOVISNING.....	6
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	6
STIFTELSENS ÄNDAMÅL OCH UPPDRAG.....	6
ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN 2025.....	6
UTVECKLING AV VERKSAMHET, RESULTAT OCH STÄLLNING.....	9
VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET.....	9
FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER.....	10
FORSKNING OCH UTVECKLING.....	10
HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR.....	11
TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN.....	11
RESULTATRÄKNING.....	12
BALANSRÄKNING.....	13
BALANSRÄKNING.....	14
RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL.....	15
KASSAFLÖDESANALYS.....	16
NOTER.....	17
UNDERSKRIFTER.....	27
REVISIONSBERÄTTELSE.....	28
Rapport om årsredovisningen.....	28
Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar.....	30
VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	32
UPPDRAG.....	32
REDOVISNINGENS INDELNING.....	32
STIFTELSENS SAMLINGAR, BYGGNADER, HISTORISKA PARKER OCH LANDSKAP.....	32
UTVECKLING AV SAMLINGARNA.....	33
REGISTRERING, KATALOGISERING OCH FÖREMÅLSLOGISTIK.....	34
FÖRVARING OCH VÅRD.....	36
INSAMLINGAR, UNDERSÖKNINGAR OCH FÖRVÄRV.....	39
DIGITALISERING.....	40
BEREDSKAP OCH SÄKERHET.....	42
PUBLIK VERKSAMHET.....	43
BESÖKARE.....	45
MUSEET PÅ DJURGÅRDEN I STOCKHOLM.....	46
STIFTELSENS KULTURMILJÖER.....	50

ARKIV OCH BIBLIOTEK.....	55
DIGITALA MEDIER.....	56
PUBLIKATIONER.....	60
KUNSKAP, FORSKNING OCH SAMVERKAN.....	61
KUNSKAPSUPPBYGGNAD OCH UNIVERSITETSSAMVERKAN.....	61
UTLÅN.....	63
NATIONELL OCH INTERNATIONELL SAMVERKAN, STÖD OCH RÅDGIVNING.....	63
INTERNATIONELLT UTBYTE OCH SAMARBETE.....	64
NORDISKA MUSEETS HÖGTIDSDAG.....	66
ÖVERGRIPANDE PERSPEKTIV.....	67
TILLGÄNGLIGHET.....	67
SÄKERHET.....	67
STIFTELSEN NORDISKA MUSEET SOM ARBETSGIVARE.....	68
OBEROENDE REVISORS BESTYRKANDERAPPORT OM VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	69
Ansvariga partens ansvar.....	69
Revisorns ansvar.....	69
Uttalande.....	70
Övriga upplysningar.....	70
Avsedda användare och syften.....	70
NORDISKA MUSEETS & SKANSENS VÄNNER.....	71

ÅRSREDOVISNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

STIFTELSENS ÄNDAMÅL OCH UPPDRAG

Stiftelsen Nordiska museet, organisationsnummer 802002-4686, med säte i Stockholm, är ett nationellt museum för kulturhistoria. Dess verksamhet regleras av stiftelsens stadgar (antagna 2010-02-04), stiftelselagen (1994:1220) och museilagen (2017:563).

Som mål för stiftelsen gäller dels de verksamhetsmål som utgår från stiftelsens stadgar, dels de riktlinjer som redovisas i regeringsbeslutet för budgetåret 2025 avseende statens bidrag till Stiftelsen Nordiska museet (Ku2024/01275 [delvis]), Ku2024/01388. Av riktlinjerna framgår att en särskild resultatredovisning ska lämnas till regeringen. Denna redovisning sker i form av en separat och utförlig verksamhetsberättelse.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN 2025

Året inleddes med att Nordiska museets basutställning *Nordbor* belönades med priset *Årets utställning*, ett pris som ges till den utställning som under året bäst har bidragit till att utveckla utställningsmediet i Sverige.

Utställningen *Nordbor* har tagit Nordiska museet i en ny och angelägen nordisk riktning, samtidigt som den håller en internationell nivå och under året har Nordiska museet varit en central plats för introduktion till livet i Sverige och Norden och ett stort antal nordiska och internationella evenemang organiserade av regering, riksdag och olika privata aktörer har ägt rum i museibyggnaden.

För ökad tillgänglighet till basutställningen *Nordbor* översattes alla filmer i utställningen till teckenspråk och en syntolkad audioguide lanserades i början av året.

Den 23 april lanserade Stiftelsen Nordiska museet den digitala insamlingen *Hur var din dag?* för allmänheten. Insamlingen, som är en del av insamlingsprojektet *Nordiska dagar och nätter* och syftar till att dokumentera vardagens ögonblick som formar våra liv, fick stor medial uppmärksamhet. I samband med lanseringen efterlyste museet även dedikerade dagboksskrivare och intresset blev stort, av 2 556 sökande valdes fem personer ut för att under ett års tid löpande skriva om sin vardag. Tillsammans med allmänhetens bidrag skapas ett unikt material som bevaras i museets samlingar och görs tillgängligt för forskning och allmänhet.

Den 10 maj återlämnade Nordiska museet två sejt看 ur museets samlingar till Talma sameby vid en stor ceremoni på museet.

I syfte att bredda stiftelsens finansiering återlanserade Nordiska museet i slutet av maj sitt erbjudande om lokaluthyrning. Bland de tillgängliga lokalerna ingick den nyrenoverade lokalen *Sofis salong*, belägen i museibyggnadens södra kortsida.

I ett led i att möta minskat statligt ekonomiskt stöd och samtidigt säkerställa en hållbar finansiering av verksamheten införde Nordiska museet den 1 juli ett nytt entréupplägg för barn under helger och lov. Den tidigare avgiften för *Lekstugan* och *Tidsvalvet* ersattes med en samlad entréavgift på 75 kronor per barn (3–18 år) som inkluderade hela museets utbud. Fri entré gällde fortsatt under vardagar för barn upp till 18 år samt för skolklasser och grupper inom grundläggande utbildning.

Under 2025 års Almedalsvecka var Stiftelsen Nordiska museet mycket synligt. I samtalet *Vem ska betala för kulturen?* arrangerat tillsammans med Sveriges Museer, Svensk Scenkonst och politiker lyftes Nordiska museets basutställning *Nordbor* som exempel på vikten av att våga ta ekonomiska risker för att skapa stora, kvalitativa utställningar med hög kunskapsnivå. Därutöver presenterade Nordiska museet, vid seminariet om museerna och skolan, tre exempel som tydligt visar museernas betydelse för skolan.

Under året har Stiftelsen Nordiska museet arbetat med att planera en nationell skolpolitisk visions- och inspirationsdag tillsammans med Riksförbundet Sveriges Museer och Läns museernas samarbetsråd som kommer att äga rum på Nordiska museet den 24 mars 2026. Syftet med dagen är att diskutera hur museerna kan bli en självklar del av skolans ekosystem och ge alla elever möjlighet att möta, utforska och skapa kulturarv. Bland deltagarna den 24 mars 2026 finns gymnasie-, högskole- och forskningsministern, kulturdepartementets statssekreterare, Skolverkets generaldirektör samt representanter från Riksantikvarieämbetet och Utbildningsradion.

I stiftelsens arbete med att nå nya målgrupper deltog Nordiska museet för andra året i rad i nationaldagsfirandet på Rinkeby torg den 6 juni. Vid museets station erbjöds barn att skapa egna pendlar med tillhörande pendelkarta för att ställa frågor till framtiden. Syftet med aktiviteten var att väcka intresse och reflektion kring vad som är viktigt att bevara för framtiden.

Den 1 oktober arrangerade Nordiska museet tillsammans med 1046-initiativet inspirationsdagen *Norden idag – en ny mosaik* med fokus på inkludering, mångfald och tillhörighet i dagens Sverige. Syftet var att belysa hur berättande och kultur kan bidra till en fördjupad känsla av gemenskap i ett samhälle som präglas av förändring och nya utmaningar kring representation. Programmet innehöll panelsamtal, föreläsningar och konstnärliga framträdanden där historiska perspektiv mötte samtida röster och förebilder.

Den 17 oktober öppnade Nordiska museet den permanenta utställningsytan *Nordiska ögonblick*, där museets omfattande fotografiska samlingar får en egen plats i museibyggnaden. Genom satsningen lyfts tidigare osedda motiv fram som ger perspektiv på livet i Norden.

I samband med öppningen av *Nordiska ögonblick* startade Nordiska museet en ny digital insamling där allmänheten och amatörfotografer bjöds in att dela fotografier från vardagslivet. Insamlingen fokuserar på samtiden och är indelad i olika teman, där det första är arbetsliv. Syftet med insamlingen är att bevara människors egna bilder som en del av vårt gemensamma kulturarv. Alla inskickade fotografier blir en del av Nordiska museets fotografiska samlingar och görs tillgängliga för forskning och allmänhet.

På museets högtidsdag den 24 oktober bjöd Nordiska museet in allmänheten till *Byggnadens dag* och öppet hus med fri entré för att fira och uppmärksamma det fleråriga utvecklings- och förädlingsarbete som stiftelsen själv har initierat och genomfört i museibyggnaden och som har gjort byggnaden tillgänglig och anpassad för både nutidens och framtidens besökare. Under dagen erbjöds visningar, föreläsningar, panelsamtal och musik i museets stora hall. Närmare 7 000 besökare deltog och fick ta del av museets alla vinklar och vrår, utställningar och insikter om restaurering och bevarande av kulturhistoriska byggnader.

Tack vare den förstärkning Stiftelsen Nordiska museet fick genom vårändringsbudgeten kunde museet stärka sitt arbete med digitalisering av samlingarna. För Stiftelsen Nordiska museet innebar digitaliseringsbidraget en möjlighet att vidareutveckla stiftelsens digitaliseringsverksamhet, öka tillgången till digital samlingsinformation för både forskare och för en bred allmänhet samt bidra till bevarandet av kulturarvet. Med hjälp av bidraget digitaliserades och tillgängliggjordes över 30 000 fotografier och 300 000 dokumentsidor ur stiftelsens samlingar under hösten 2025.

För femte året i rad delade Stiftelsen Nordiska museet tillsammans med Utbildningsradion ut utmärkelsen *Årets skaffare* till två skolklasser som på ett särskilt insiktsfullt sätt bidragit till museets arbete med att dokumentera barns vardagsliv för framtiden. Alla skolor och lärare i Sverige välkomnas att delta i insamlingen och sedan starten har 753 klasser från 408 skolor, från Kiruna till svenska skolan i Marbella, deltagit och skickat in över 7 000 berättelser. Till årets tävling inkom 748 nya bidrag. Berättelserna presenteras i den digitala utställningen *mittliv.nordiskamuseet.se* och blir en del av museets samlingar. Syftet är att barns egna röster ska bidra till framtidens förståelse av livet i Sverige på 2020-talet.

Stiftelsens långsiktiga förändringsarbete har fortsatt att uppmärksammas under 2025 och förutom priset för *Årets utställning* mottog stiftelsens webbplats de internationella utmärkelserna *Lovie Award* och *Webby Award* inom internetkultur. Stiftelsens nya visuella identitet belönades även med högsta pris i kategorin strategisk design i tävlingen *100-wattaren* och därutöver mottog Nordiska museet *Plaza Interiörs Hederspris 2024 inom hållbarhet* i kategorin *Folkbildare*.

Under året har stiftelsen fokuserat på att hantera ekonomiska utmaningar till följd av ökade kostnader och utebliven pris- och löneomräkning. Ett centralt arbete har varit framtagandet av en strategisk handlingsplan för perioden 2026–2030, där samtliga medarbetare har varit delaktiga.

Planen syftar till att långsiktigt och systematiskt möta de stora utmaningar som under lång tid har påverkat stiftelsen, särskilt avseende fastighetsförvaltning och bevarande av samlingarna. Den ska samtidigt styra verksamheten mot målet att Stiftelsen Nordiska museet senast år 2030 ska vara det självklara navet för angelägen och nordisk kulturhistoria.

UTVECKLING AV VERKSAMHET, RESULTAT OCH STÄLLNING

	2025	2024	2023	2022
Statligt bidrag	124,9	124,9	124,9	124,9
Extra bidrag för digitisering av arkiv- och föremålssamlingar (enl. budgetprop.)	1	1	-	-
Extra statligt bidrag, bevara och tillgängliggöra kulturarvet genom digitisering och digitalisering (vårändringsbudget)	3,9			
Extra statligt bidrag med anledning av covid-19- pandemin	-	-	-	4,0
Totala verksamhetsintäkter	199,4	210,1	208,5	187,3
Verksamhetskostnader (mkr)	-194,2	-197,4	-214,0	-174,8
Årets resultat (mkr)	6,9	15,6	-3,9	12,4
Årets investeringar (mkr)	1,3	9,6	42,8	16,8
Balansomslutning (mkr)	204,7	199,6	187,6	210,8
Antal verksamhetsbesök	298 534	377 375	245 597	255 384
Antal anläggningsbesök	865 738	1 139 225	870 856	677 544

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Genom vårändringsbudgeten och den riktade satsningen på sysselsättning och digitalisering tillfördes Stiftelsen ett extra bidrag om 3,9 miljoner kronor. Detta möjliggjorde visstidsanställningar för nio personer samt digitalisering av omfattande mängder fotografier och kulturhistoriska dokument. Satsningen har bidragit till att både minska digitaliseringsskulden och stärka tillgängligheten till samlingarna.

Inom ramen för den tidigare beslutade statliga medelsförstärkningen om en miljon kronor samt med stöd från Jacob Wallenbergs stiftelse har Stiftelsen fortsatt arbetet med att digitalisera fotonegativ och bilder. Projektet är en viktig del i Stiftelsens långsiktiga arbete med att bevara och tillgängliggöra samlingarna på ett hållbart sätt.

Under hösten öppnade *Nordiska ögonblick*, en ny permanent utställningsyta där museet presenterar delar av sin omfattande fotografiska samling. Publiksiiffrorna för 2025 har varit höga även om de inte uppgick till samma nivå som rekordåret 2024.

Efter en period av begränsad verksamhet har Stiftelsen återupptagit både uthyrningsverksamheten och visningsverksamheten.

Under året har även ett omfattande arbete genomförts med att ta fram en ny strategisk plan för de kommande fem åren. Arbetet har involverat hela organisationen och syftar till att skapa en tydlig långsiktig inriktning för verksamheten.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Stiftelsen ser väsentliga risker framöver.

OSÄKERHET KRING ANSLAGSNIVÅN

Den största risken är osäkerheten kring statens anslagsnivå. Nivåerna på både ordinarie och tillfälliga anslag samt framtida uppräkningsår är osäkra vilket försvårar planering och begränsar möjligheterna att fatta strategiska beslut. Detta får påverkningar inom kärnverksamheten.

Stiftelsen står inför stora investeringsbehov kopplade till nya magasinlösningar och samlingsförvaltningen. Dessa åtgärder är nödvändiga för en hållbar och aktiv samlingsförvaltning. Investeringar som på sikt kan minska kostnaderna för samlingsförvaltningen är svåra att genomföra utan långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Fastighetsunderhållet fortsätter att växa. Den brandskyddskritiska renoveringen av tak och vind på Isak Gustaf Clasons museibygnad på Djurgården är akut och innebär en stor investering som finansieras via lån i Riksgälden. Lånpåverkar stiftelsens ekonomi på lång sikt, dels som en kostnad men framför allt måste stiftelsens verksamhet över lång tid generera ett kassaflöde som klarar av amorteringen. För varje år som underhåll och renoveringar skjuts upp ökar riskerna för incidenter samt riskerar kostnaderna för renoveringarna att bli mer omfattande och dyrare.

FORTSATT FÖRSTÄRKT BIDRAG FÖR DIGITALISERING

Statens tre-åriga satsning på digitalisering har gett stora resultat vilket framgår av denna årsredovisning. Stiftelsen och ett flertal Centralmuseer framhåller vikten av att staten fortsätter att finansiera en kraftfull digitalisering. Det kan nämnas att där finns bred uppbackning i Centralmuseernas samarbetsråd (CMS) och museisverige för en särskild satsning kring skogsrelaterade samlingar (föremål, arkiv) i nära samarbete med till exempel Kungl. Skogs- och Lantbruksakademi. Arbetet med att digitalisera samlingar kräver stora resurser och utan extra finansiering kan arbetet inte fortsätta i någon större omfattning.

BREDDAD FINANSIERING

Stiftelsen arbetar för att bredda intäktsbasen, men publika intäkter är osäkra och kan inte utgöra en stabil grund för driften. Eventuella överskott från utställningar används främst för att finansiera nya publika projekt. Under kommande år kommer fastighetsbestånd och magasinlösningar att utredas i syfte att minska driftskostnader, öka intäkterna och stärka samlingsförvaltningen. Möjligheten att upprätta en särskild Julitafond ska undersökas. Även med dessa åtgärder kvarstår dock behovet av att den tillfälliga förstärkningen fortsätter samt en årligen uppräkningsår av bidraget för att möjliggöra ett långsiktigt hållbart arbete.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Stiftelsen Nordiska museet bedriver forskning och samarbeten inom kulturhistoria, etnologi och folkloristik, främst genom Hallwylska professorn och en gästforskare finansierad av stiftelsen Lagersberg. Under året har arbetet särskilt inriktats på en kommande satsning kring ull- och linproduktion, vilket inkluderat strategisk rekrytering, nätverksbyggande vid Nationalmuseum i Nuuk med studiebesök i samlingar och exkursioner till arkeologiska utgrävningar, samt flera forskarseminarier. Externa forskare har bjudits in för att bidra med forskningsbaserade perspektiv och kritisk diskussion i utställningsplaneringen. Museets professor och i mån av tid andra disputerade medarbetare och styresman är dessutom aktiva i vetenskapliga redaktioner, genom deltagande i internationella konferenser, handledning av doktorander, seminarier och bokprojekt, vilket knyter stiftelsen till centrala forskningsfält som nordisk folkloristik, kulturarvsstudier, museologi och miljöhumaniora.

HÅLLBARHETSSUPPLYSNINGAR

Stiftelsen Nordiska museet har under 2025 fortsatt det målmedvetna arbetet med hållbarhet som en integrerad del av verksamheten. Hållbarhet är en av stiftelsens fyra grundläggande värderingar – kunskap, inspiration, tydlighet och hållbarhet – och genomsyrar såväl den strategiska inriktningen som den dagliga verksamheten. Arbetet utgår från en helhetssyn där social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet samverkar.

Stiftelsens hållbarhetsarbete omfattar både museiverksamhet och förvaltning av stiftelsens kulturfastigheter, samlingar, parker, landskap och skogsmark. Ambitionen är att dessa resurser ska förvaltas långsiktigt och ansvarsfullt, i enlighet med donationer och skyddsbestämmelser, samtidigt som de görs tillgängliga för en bred och mångfacetterad publik.

Under året har arbetet med ökad tillgänglighet och inkludering fortsatt att utvecklas. Museibyggnaden på Djurgården är nu fullt tillgänglig genom genomförda arkitektoniska tillägg och anpassningar, och fokus har under 2025 legat på att ytterligare bredda tillgängligheten i innehåll och förmedling. Basutställningen *Nordbor* har kompletterats med anpassade guider, syntolkning, lättlästa texter samt ett samiskt spår, och museet har fortsatt att utveckla program- och skolverksamhet som når nya målgrupper.

Parallellt har ett omfattande arbete med en långsiktigt hållbar samlingsförvaltning pågått inom stiftelsen. Bland insatserna under 2025 kan särskilt nämnas det framgångsrika arbetet med att ta fram en samlingsförvaltningsplan enligt standarden Spectrum, som färdigställdes under året så när som på de allra sista delarna.

Digitalisering av samlingarna är även en central del av det sociala hållbarhetsarbetet och bidrar till ökad tillgänglighet för såväl forskning som allmänhet. Under 2025 har omfattande digitaliseringsinsatser genomförts, där stora delar av museets bild- och dokumentksamlingar har tillgängliggjorts via Digitalt museum och Digitala arkivet. Genom digital insamling och medskapande projekt ges människor i hela Norden möjlighet att bidra till och ta del av kulturarvet.

Stiftelsen arbetar systematiskt med att minska verksamhetens miljöpåverkan. Under 2025 har energieffektiviseringar genomförts i museibyggnaden och i fastighetsbeståndet. Genom löpande optimering av värme- och ventilationssystem samt konvertering till LED-belysning har stiftelsen kunnat minska sin elförbrukning. Inom IT-verksamheten förlängs livslängden på hårdvara genom uppgraderingar i stället för nyinköp, och arbetet med att minska pappersförbrukning och öka digitala processer fortsätter.

Stiftelsen är även aktivt representerad i Kungliga Djurgårdens Intressenters (KDI) hållbarhetsarbete. KDI samlar ett stort antal aktörer inom Djurgården och fungerar som en gemensam plattform för samverkan kring långsiktig och hållbar utveckling av området. Genom deltagande i KDI:s särskilda hållbarhetsgrupp bidrar stiftelsen till gemensamma initiativ, policyutveckling och konkreta åtgärder där samordning mellan aktörer ger större samlad effekt än enskilda insatser.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Stiftelsen Nordiska museet använder köldmedium i ett serverrum, två frysanläggningar för konservering, i acetat- och nitratarkiven och i anslutning till restaurangen på Nordiska museet samt i restaurangen i västra flygeln på Tyresö slott. Julita gård har köldmedier i kyl, frys och soprum i och vid Julita Wärdshus. Service av alla anläggningar har skett enligt krav och planering.

RESULTATRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Verksamhetsintäkter			
Gåvor och bidrag	2	5 883	9 495
Nettoomsättning	3	63 746	74 734
Statligt bidrag	4	129 754	125 854
Summa verksamhetsintäkter		199 383	210 083
Verksamhetskostnader			
Handelsvaror		-3 775	-4 590
Övriga externa kostnader	5,8	-89 462	-93 696
Personalkostnader	6	-91 688	-89 257
Avskrivningar av anläggningstillgångar	7	-9 244	-9 823
Summa verksamhetskostnader		-194 169	-197 366
Verksamhetsresultat		5 214	12 717
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 765	2 969
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-89	-117
Resultat efter finansiella poster		6 890	15 569
Årets resultat		6 890	15 569

BALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2025-12-31</i>	<i>2024-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	11	71 426	74 089
Maskiner och andra tekniska anläggningar	12	8 314	9 081
Inventarier, verktyg och installationer	13	29 863	34 335
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	0	0
		109 603	117 505
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	195	195
		195	195
Summa anläggningstillgångar		109 798	117 700
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>			
Färdiga varor och handelsvaror	16	1 760	1 229
		1 760	1 229
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		2 263	2 529
Övriga fordringar		580	429
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	5 717	5 247
		8 560	8 205
<i>Kortfristiga placeringar</i>	18	57 101	17 085
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank	18	27 492	55 353
		27 492	55 353
Summa omsättningstillgångar		94 913	81 872
SUMMA TILLGÅNGAR		204 711	199 572

BALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2025-12-31</i>	<i>2024-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		10 980	10 980
		10 980	10 980
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel		20 000	20 000
Balanserat resultat		100 111	84 542
Årets resultat		6 890	15 569
		127 001	120 111
Summa eget kapital		137 981	131 091
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	19	34 283	37 547
		34 283	37 547
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		3 263	3 263
Leverantörsskulder		8 808	8 358
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	20	1 181	873
Övriga skulder		6 277	5 654
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	12 918	12 786
		32 447	30 934
Summa skulder		66 730	68 481
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		204 711	199 572

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

<i>Eget kapital</i>	<i>Stiftelsekapital</i>	<i>Ändamålsbestämt kapital fastighetsfond</i>	<i>Ändamålsbestämt kapital övrigt</i>	<i>Balanserat resultat inkl årets resultat</i>
Ingående balans	10 980	20 000	0	100 109
Årets resultat				6 890
<i>Omföring mellan poster i eget kapital</i>				
Upplösning av ändamålsenligt kapital				
Vid årets utgång	10 980	20 000	0	106 999

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	Not	2025	2024
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		6 890	15 569
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	22	9 244	9 823
		16 134	25 392
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		16 134	25 392
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		-530	71
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-355	-250
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelseskulder		1 512	-293
Kassaflöde från den löpande verksamheten		16 761	24 920
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-1 343	-9 590
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		0	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 343	-9 590
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	0
Amortering av lån		-3 263	-3 263
Upplösning fonder inom eget kapital		-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-3 263	-3 263
Årets kassaflöde		12 155	12 067
Likvida medel vid årets början		72 438	60 371
Likvida medel vid årets slut	18	84 593	72 438

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Tillgångar

Tillgångar som inte redovisas

Nordiska museets samlingar är mycket omfattande och allsidiga. De består av föremål, arkivalier, bilder, fotografier, böcker, kulturhistoriska byggnader - varav ett flertal byggnadsminnen - kulturmiljöer och markinnehav. Museisamlingarna förvaltas för allmänhetens räkning och kan inte ses som realiserbara tillgångar och redovisas därför inte i balansräkningen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För byggnader har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Byggnader har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<i>Nyttjandeperiod</i>
Byggnader	10–100 år
Markanläggningar	5–30 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–15 år

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när stiftelsen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och stiftelsen inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som stiftelsen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken stiftelsen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att stiftelsen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om stiftelsen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls.

En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som stiftelsen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

I de fall stiftelsen lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Ränta och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Utdelning redovisas när behörigt organ har fattat beslut om att utdelning kan lämnas.

Not 2 Gåvor och bidrag

<i>Gåvor och bidrag som redovisats som intäkt</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Gåvor	29	10
Staten	694	686
Arbetsförmedling	586	633
Kommun	501	501
Övriga externa bidrag	4 073	7 665
	<u>5 883</u>	<u>9 495</u>

I posten övriga externa bidrag ingår bidrag från anknutna stiftelser med 1,7 mkr (6,1 mkr) och övriga bidrag med 2,3 mkr (1,6 mkr).

Not 3 Nettoomsättning per rörelsegren

<i>Nettoomsättning per rörelsegren</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Publika intäkter	35 428	45 979
Hysesintäkter	16 968	16 971
Försäljningsintäkter	10 247	10 785
Övriga intäkter	1 103	999
	<u>63 746</u>	<u>74 734</u>

Not 4 Statligt bidrag

	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Statligt bidrag	124 854	124 854
Extra bidrag, bevara och tillgängliggöra kulturarvet genom digitisering och digitalisering (vårändringsbudget 2025)	3 900	
Extra bidrag för att digitalisera kulturarvet	1 000	1 000
	<u>129 754</u>	<u>125 854</u>

Not 5 Övriga externa kostnader

	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Lokalkostnader	-39 975	-40 099
Driftskostnader	-49 487	-53 597
	<u>-89 462</u>	<u>-93 696</u>

Not 6 **Anställda, personalkostnader och arvoden till nämnd och revisorer**

Medelantalet anställda	2025	varav män	2024	varav män
Sverige	116	38 %	112	36 %

Jämförelsesiffran för 2024 är justerad då beräkningarna av medelantalet anställda har ändrats.

	2025-12-31	2024-12-31
Redovisning av könsfördelning i företagsledningar	Andel kvinnor	Andel kvinnor
Nämnden	57 %	57 %
Övriga ledande befattningshavare	67 %	67 %

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader	2025	2024
Löner och ersättningar	59 808	56 544
Sociala kostnader	29 710	30 731
(varav pensionskostnad) *	(10 892)	(12 719)

** Av stiftelsens pensionskostnader avser 457 (823) nämnd. Samtliga pensionskostnader avser premier i avgiftsbestämda pensionsplaner.*

Löner och andra ersättningar fördelade mellan nämndledamöter m.fl. och övriga anställda	2025	2024
Nämnd och styresman	1 843	1 802
Övriga anställda	57 965	54 742

Avgångsvederlag

Uppsägningstid för styresmannen från Stiftelsen Nordiska museets sida är tolv månader.

Arvode och kostnadsersättning till revisorer	2025	2024
<i>R3 Revisionsbyrå KB</i>		
Revisionsuppdrag	219	250
Andra uppdrag	-	-

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt nämndens och styresmannens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 7 **Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar**

<i>Avskrivningar enligt plan fördelade per tillgång</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Byggnader och mark	2 663	3 124
Maskiner och andra tekniska anläggningar	1 316	1 480
Inventarier, verktyg och installationer	5 265	5 219
	<u>9 244</u>	<u>9 823</u>

Not 8 **Operationell leasing**

Leasingavtal där stiftelsen är leasetagare

Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

	<i>2025-12-31</i>	<i>2024-12-31</i>
Inom ett år	16 600	16 300
Mellan ett och fem år	66 400	65 200
	<u>83 000</u>	<u>81 500</u>
 Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	<u>16 210</u>	<u>16 078</u>

Hyreskontrakt avseende externa magasin löper på mellan 3 år och 15 år. Dessa kontrakt är långsiktiga.

Not 9 **Ränteintäkter och liknande resultatposter**

	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Ränteintäkter, övriga	1 561	2 746
Övrigt	204	223
	<u>1 765</u>	<u>2 969</u>

Not 10 **Räntekostnader och liknande resultatposter**

	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Räntekostnader, övriga	-86	-113
Övrigt	-3	-4
	<u>-89</u>	<u>-117</u>

Not 11 Byggnader och mark

	2025-12-31	2024-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	106 327	104 515
Nyanskaffningar	-	1 294
Omklassificeringar	-	518
Vid årets slut	106 327	106 327
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-32 238	-29 114
Årets avskrivning	-2 663	-3 124
Vid årets slut	-34 901	-32 238
Redovisat värde vid årets slut	71 426	74 089

Not 12 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2025-12-31	2024-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	26 293	28 177
Nyanskaffningar	549	1 270
Avyttringar och utrangeringar	-233	-3 154
Vid årets slut	26 609	26 293
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-17 212	-18 886
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	233	3 154
Årets avskrivning	-1 316	-1 480
Vid årets slut	-18 295	-17 212
Redovisat värde vid årets slut	8 314	9 081

Not 13 **Inventarier, verktyg och installationer**

	2025-12-31	2024-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	56 664	50 045
Nyanskaffningar	794	11 461
Bidrag		-4 435
Avyttringar och utrangeringar		-407
Vid årets slut	57 458	56 664
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-22 329	-17 517
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar		407
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-5 266	-5 219
Vid årets slut	-27 595	-22 329
Redovisat värde vid årets slut	29 863	34 335

Not 14 **Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar**

	2025-12-31	2024-12-31
Vid årets början	0	518
Omklassificeringar	0	-518
Redovisat värde vid årets slut	0	0

Not 15 **Andra långfristiga värdepappersinnehav**

	2025-12-31	2024-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	195	195
Redovisat värde vid årets slut	195	195

Not 16 **Varulager**

	2025-12-31	2024-12-31
Varulager redovisat till anskaffningsvärde	1 760	1 229

Not 17 **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**

	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda hyresutgifter	4 134	4 075
Övriga poster	1 583	1 172
	5 717	5 247

Not 18 **Likvida medel**

<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel</i>	2025-12-31	2024-12-31
Kassamedel	0	0
Banktillgodohavanden	27 492	55 353
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel	57 101	17 085
	84 593	72 438

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.*
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.*
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.*
- Stiftelsen har en checkräkningskredit på 7,5 miljoner kronor varav 0 kr (0 kr) är utnyttjat.*

Not 19 **Långfristiga skulder**

	2025-12-31	2024-12-31
Skulder som förfaller senare än ett år men tidigare än fem år från balansdagen	13 053	13 052
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen	21 230	24 495
	34 283	37 547

Not 20 **Skuld erhållna ej nyttjade bidrag**

I posten ingår skulder avseende offentliga bidrag med 0 (0).

Not 21 **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**

	<i>2025-12-31</i>	<i>2024-12-31</i>
Upplupna löner och semesterlöner	7 077	5 835
Förutbetald intäkt/ intrångsersättning	3 500	4 200
Övriga poster	2 341	2 751
	12 918	12 786

Not 22 **Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen**

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.

	<i>2025</i>	<i>2024</i>
Avskrivningar	9 244	9 823
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-	-
	9 244	9 823

Not 23 **Ställda säkerheter och eventualtillgång**

Stiftelsen har inga ställda säkerheter.

UNDERSKRIFTER

Årsredovisningens innehåll blev klart den 5 februari 2026

Årsredovisningen har digitalt godkänts av nämnden.

Stockholm den dag som framgår av elektroniska underskrifter.

Jan Olov Westerberg

Ordförande

Karin Lindvall

Ola Lindgren Nilsson

Knut Weibull

Lena Lind Palicki

Annika Winsth

Sanne Houbby-Nielsen

Styresman

Min revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av min elektroniska underskrift.

Benny Svensson

Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till nämnden i Stiftelsen Nordiska museet

Org.nr. 802002-4686

Rapport om årsredovisningen

UTTALANDEN

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Nordiska museet för år 2025. Stiftelsens årsredovisning ingår på sidorna 5–26 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Jag har utfört revisionen enligt International Standard on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1–4, 31–67 och 70. Den andra informationen består av Förord, Om Stiftelsen Nordiska museet samt Verksamhetsberättelse och oberoende revisors bestyrkande rapport därutöver, men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna.

Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

NÄMNDENS OCH STYRESMANNENS ANSVAR

Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Nämnden och styresmannen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar Nämnden och styresmannen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift.

Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Nämnden och styresmannen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

REVISORNS ANSVAR

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i Nämndens och styresmannens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att Nämnden och styresmannen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med stiftelselagen.

Jag måste informera Nämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

UTTALANDE

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av nämndens och styresmannens förvaltning för Stiftelsen Nordiska museet för år 2025.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna och styresmannen inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

GRUND FÖR UTTALANDE

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

NÄMNDENS OCH STYRESMANNENS ANSVAR

Det är Nämnden och styresmannen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

REVISORNS ANSVAR

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Stockholm den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Benny Svensson

Auktoriserad revisor

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

UPPDRAG

Stiftelsen Nordiska museet är ett nationellt museum för kulturhistoria. Dess verksamhet regleras av stiftelsens stadgar (antagna 2010-02-04), stiftelselagen (1994:1220) och museilagen (2017:563). Som mål för stiftelsen gäller dels de verksamhetsmål som utgår från stiftelsens stadgar, dels de riktlinjer som redovisas i regeringsbeslutet för budgetåret 2024 avseende statens bidrag till Stiftelsen Nordiska museet (Ku2024/01275 [delvis], Ku2024/01388).

REDOVISNINGENS INDELNING

Verksamhetsberättelsen är indelad i tre verksamhetsområden: *Museets samlingar, byggnader, historiska parker och landskap, Publik verksamhet* samt *Kunskap, forskning och samverkan*. En avslutande del, *Övergripande perspektiv*, rör frågor om tillgänglighet och stiftelsen som arbetsgivare. Under varje rubrik beskrivs centrala aktiviteter och prestationer.

STIFTELSENS SAMLINGAR, BYGGNADER, HISTORISKA PARKER OCH LANDSKAP

Stiftelsen Nordiska museet har betydande kulturhistoriska samlingar, sett i både svenskt och internationellt perspektiv med cirka 1,5 miljoner föremål, 5 000 hyllmeter arkivmaterial, 6 miljoner fotografier och drygt 3 800 hyllmeter biblioteksmaterial. Till denna helhet hör Sveriges mest omfattande samlingar av dräkt, textilier, möbler, folklig konst, silver, jord- och skogsbruksredskap samt av minnesberättelser kring vardagsteman, från folktro till samtiden. Samlingarna av föremål, fotografier och minnen knutna till samisk kultur och historia tillhör världens största. Utöver museibyggnaden och Wicanderska villan på Djurgården i Stockholm, äger och förvaltar stiftelsen också en rad miljöer, parker och landskap med över 400 byggnader samt ruiner från vikingatida hallbyggnader, runsten och gravar, och ett cisterciens kloster fördelade på Julita gård, Tyresö slott, Svindersvik och Härkeberga kaplansgård.

Flera av stiftelsens byggnader, miljöer och anläggningar räknas som särskilt värdefulla kulturhistoriska miljöer och har därför byggnadsminnesförklarats. Det rör sig bland annat om Gryts gård i Katrineholms kommun (2013), Tyresö slott med parkmiljö (1991), Trädgårdsmästarbostaden (2013) och Gårdsflygeln (1991) i Tyresö kommun, Nordiska museet (2006) och Wicanderska villan (2006) i Stockholms stad samt Svindersvik (2024) i Nacka kommun. Stiftelsen äger dessutom cirka 2 300 hektar mark och 800 hektar vatten. Denna sammansatta samlingsprofil ger verksamheten båda unika resurser och stora utmaningar.

Målbilden är att stiftelsen förvaltar och driver de donerade kulturfastigheterna och kulturmiljöerna på ett ekonomiskt hållbart sätt samtidigt som de autentiska kulturmiljöerna och dess kulturhistoriska värden värnas i enlighet med donationerna och skyddsbestämmelserna. Besöksanläggningarna ska vara attraktiva, öppna och tillgängliga för en bred och mångfacetterad publik samtidigt som en hållbar förvaltning kan upprätthållas. För verksamheten innebär detta att stiftelsen arbetar med att utveckla och förnya den publika och kommersiella verksamheten parallellt med förvaltningen och underhållet av fastigheterna.

En stor utmaning är emellertid att stiftelsens basfinansiering inte räcker till för att på ett hållbart och långsiktigt säkert sätt kunna förvalta samlingarna och underhålla de donerade fastigheterna, vilket medför att underhållsbördan växer. Under året har stiftelsen med anledning av detta startat ett utredningsarbete med att se över ägandefrågan gällande de donerade fastighetsbeståndet. Utredningen fortsätter under 2026 med särskilt fokus på fastighetsbeståndet vid Julita gård utanför herrgårdssområdet. Ett ytterligare utredningsarbete kopplat till magasinerna för föremålssamlingarna har också startats och kommer att fortsätta i en förstudie under 2026 för ett långsiktigt magasinprojekt.

Tabell 1. Samlingar, byggnader, historiska parker och landskap

	2025	2024	2023
Kostnader (tkr)	-72 475	-67 517	-69 596
Intäkter av statligt bidrag (tkr)	46 581	42 686	40 578
Övriga intäkter (tkr)	26 179	20 411	29 478

Tabell 2. Hyreskostnader inklusive uppvärmning och elektricitet

	2025	2024	2023
Hyreskostnader (tkr)*	-30 655	-33 483	-31 578
Statligt bidrag (tkr)	124 854	124 854	124 854
Andel hyreskostnader/statligt bidrag	24,55 %	26,82 %	25,29 %

UTVECKLING AV SAMLINGARNA

Stiftelsen Nordiska museet vårdar och utvecklar sina samlingar kontinuerligt. Ett brett spektrum av insatser, från konservering och magasinering till gallring och förvärv, lägger grunden till att samlingarna är och förblir relevanta för samtidens och framtidens användare. Alla förvärv görs i enlighet med svensk och europeisk lagstiftning, internationella konventioner och ICOM:s yrkesetiska riktlinjer.

Stiftelsen tar avstånd från den olagliga handeln med föremål som bidrar till att förstöra historiska platser och lokala etniska kulturer. Stiftelsen tar även avstånd till den olagliga handeln som medverkar till stölderna på nationell och internationell nivå och som utsätter hotade växt- och djurarter för fara.

Stiftelsens samlingar har sin grund i Artur Hazelius insamling av föremål och minnen från den äldre allmogekulturen. Även om samlingarna spänner från 1500-tal till nutid, så är årtiondena efter 1900-talets mitt underrepresenterade. Under året har arbetet fortsatt med att stärka insamlingen från denna period. Det har bland annat skett genom en förstärkning av samtidsdokumentationen genom nya insamlingsprojekt samt genom att utveckla och stärka verksamhetsfältet digital dokumentation och insamling.

Under 2024 påbörjade stiftelsen ett förnyat arbete med att ta fram en samlingsförvaltningsplan i den internationella standarden Spectrum. Under 2025 har ett stort arbete gjorts och i nuläget har en lång rad nya riktlinjer och rutinbeskrivningar tagits fram och i hög grad implementerats i verksamheten vilket leder till vinster med effektivare och säkrare arbetssätt. Samlingsförvaltningsplanen beräknas bli helt färdig i sin första version i början av 2026.

Utifrån de principer som togs fram i den utredning om stiftelsens samiska samlingar som togs fram 2024 har arbetet fortsatt under 2025. Under året har bland annat en repatriering av två samiska seitar genomförts till Talma sameby och andra repatrieringsärenden förberetts.

REGISTRERING, KATALOGISERING OCH FÖREMÅLSLOGISTIK

De digitala samlingssystemen är essentiella för museets arbetsprocesser för tillgängliggörandet av samlingarna och för den långsiktiga utvecklingen av museet. Särskilt viktigt är samlingsförvaltningssystemet Primus, i vilket nyförvärv av föremål och fotografier samt komplettering av befintliga uppgifter registreras kontinuerligt.

Förutsättningarna för samlingarnas förvaltning förbättras med varje ny uppgift som matas in, men också genom fortlöpande magasinsarbete samt märkning och registreringsfotografering. Under året har till exempel antalet fotoposter ökat i databasen. Rättningar och registervård genomförs löpande. Den nära och komplexa interaktionen mellan föremålets fysiska verklighet och dess digitala reflektion i databasen upprätthålls och förbättras således kontinuerligt. Utöver detta arbete berikas databasen genom länkade dokument såsom låneavtal, konserveringsrapporter och tillståndsrapporter. På motsvarande sätt registreras arkivförteckningarna löpande i databasen Visual Arkiv.

Databasen Primus drivs av det norska, icke-kommersiella företaget KulturIT och utvecklas ständigt. Stiftelsen Nordiska museet är det enda museet i Sverige som är delägare och tar, tillsammans med en rad andra institutioner i Norden, ett aktivt ansvar för utvecklingen av databasen. Rutiner och arbetssätt ses kontinuerligt över lokalt med målet att effektivisera arbetsprocesserna för kunskapsuppbyggnad, förmedling och förvaltning i databasen samt bidra med utvecklingsförslag till KulturIT. En representant från stiftelsen är med i förvaltningsgruppen för Primus. Under året har långtgående förberedelser gjorts för att uppdatera museets system till Primus version 10.

Stora delar av registreringen i Primus tillgängliggörs för en bred publik på webbplatsen *DigitaltMuseum* (se rubrik Digitala medier). Samlingarnas information och dokumentation har även gjorts mer sökbar genom en kontinuerlig modernisering och breddning av stiftelsens klassifikationssystem. Processer kring samlingsförvaltning uppdateras enligt den internationella standarden Spectrum.

Arbetet med att förvalta och tillgängliggöra samlingarna har fortsatt oavbrutet under årets gång. En del av detta arbete är omedelbart publikt, såsom information som publiceras på webbplatsen *DigitaltMuseum*, medan mycket av samlingsförvaltningen är mindre synlig för allmänheten och sker i magasinerna och fotoateljén.

Tabell 3. Poster i Primus och Visual Arkiv

	2025	2024	2023
Antal föremålsposter i databas	554 208	553 492	553 439
Andel av samlingarna	100 %	100 %	100 %
Varav med bild	39 %	38 %	38 %
Antal fotoposter i databas	295 823	225 541	207 460
Andel av samlingarna	5 %	3,8 %	2 %
Varav med digital bild	89,8 %	86,6 %	86 %
Antal arkiv i databas	1500	1500	1450
Andel av samtliga arkiv	22,5 %	22 %	22 %

Antal arkiv i databas. Många arkiv har tillkommit, men äldre felaktiga poster har också rensats bort, så summan är konstant.

DIGITAL INFRASTRUKTUR

Stiftelsen har i flera år koordinerat och samordnat utvecklingen av de svenska museernas medverkan i det samnordiska digitala samlingsförvaltningssystemet eKultur. För utvecklingsarbetet ansvarar det museiägda icke-kommersiella företaget KulturIT. Primus och DigitaltMuseum är delar av denna infrastruktur och hanterar föremål, bilder, utställningsdokumentation, byggnader, filmer och ljudupptagningar. DigitaltMuseum är platsen där museer gör sina samlingar tillgängliga för alla. Närmare 400 norska och svenska kulturarvsorganisationer och museer publicerar sina samlingar på DigitaltMuseum. Sammanlagt fanns vid årsskiftet 9,5 miljoner objekt tillgängliga för allmänhet och forskning. En annan central del av eKultur är *Minnen* som används för digital dokumentation och insamling samt *Digitala arkivet* som används för lagring och tillhandahållande av digitaliserade kulturhistoriska dokument. Utvecklingsinsatserna inom ramen för *Minnen* beskrivs under rubriken *Digitala insamlingar* nedan.

Under 2025 genomfördes följande insatser:

- *Digitalt museum som forskningsportal* är ett utvecklingsprojekt som finansieras av det norska Kulturdirektoratet och som 2025 är avslutat i sin första fas. Under året har en första grundversionen av DigitaltMuseum pluss lanserats. Genom att nu kunna erbjuda ett gränssnitt i DigitaltMuseum som är anpassad till studenter, forskare och andra experter kommer möjligheterna till att kunna utforska och forska på de digitaliserade samlingarna på DigitaltMuseum både i Sverige och Norge kraftfullt att förbättras.
- *KulturNav* är en nordisk samarbetsplattform som stödjer auktoritetshantering inom kulturarvssektorn genom att erbjuda gemensam förvaltning och distribution av termer, namn och auktoriteter. Tjänsten används bland annat av Primus och DigitaltMuseum inom eKultur för att säkerställa enhetlig katalogisering och effektiv samlingsförvaltning. När institutioner använder gemensamma auktoritetslistor förbättras både kvaliteten och sökbarheten i samlingsinformationen, vilket gör materialet mer begripligt och återanvändbart för såväl andra system som för forskare och allmänhet. Under 2025 fortsatte arbetet med att utveckla KulturNav version 2, finansierat av Kulturdirektoratet i Norge. Den nya versionen innebär en modernisering av både utvecklingsmiljö och driftarkitektur, samtidigt som ett helt nytt och mer standardiserat användargränssnitt tas fram. Målet är att förenkla arbetsflöden och skapa en mer effektiv användarupplevelse. Lanseringen av KulturNav 2 är planerad till 2026.
- *Digitala arkivet* är stiftelsens tjänst för publicering och tillgängliggörande av digitaliserade kulturhistoriska dokument. Tjänsten vänder sig främst till forskare och studenter vid landets universitet och högskolor, men även mot andra brukargrupper såsom hembygds- och släktforskare. Plattformen bakom Digitala arkivet är benämnd *Dokumentlagret* och är byggd på KulturNavs arkitektur. Under 2025 har ytterligare 52 000 digitiserade kulturhistoriska dokument publicerats genom plattformen och en AI pilot har inletts med målet att kunna erbjuda stöd för framför allt transkription av maskinskriven och handskriven text. Vid årsskiftet var 352 467 dokument tillgängliga för framför allt forskare och studenter, varav de allra flesta är sökbara i fulltext. Det OCR-skannade materialet möjliggör fritextsökningar direkt i texten.

FÖRVARING OCH VÅRD

Samlingsförvaltningsarbetet sker enligt stiftelsens fastslagna rutiner och med utgångspunkter i den internationella standarden Spectrum och ICOM:s (International Council of Museums) etiska regler. Stiftelsen arbetar strategiskt med att förbättra samlingarnas förvaring, men det är en utmaning att säkerställa samlingarnas långsiktiga bevarande i samtliga magasin utifrån samlingarnas volym och stiftelsens begränsade resurser. Under flera år har kvaliteten på beståndsförvaltningen förbättrats genom riktade projekt med vårdinsatser och omflyttningar till magasin med anpassad klimat- och skadedjurskontroll. Stiftelsen har under de senaste decennierna kämpat med gamla och otillräckliga magasin och dyra hyreslösningar. En beställning är lagt på ett flerårigt projekt i syfte att förbättra situationen samt öka tillgängligheten till samlingarna för allmänhet och forskare. Projektet går under titeln "Aktiva samlingar".

Skadedjursbekämpning har pågått under hela stiftelsens verksamhetstid med mer eller mindre hälsovådliga metoder. Idag är metoderna giftfria, men rester av äldre behandlingsmedel kan finnas kvar. Omfattningen omöjliggör en närmare analys av varje enskilt objekt. En rutin för hantering av ohälsosamma ämnen har utvecklats. Tillsammans med de fysiska skyddsronerna bidrar detta till en säker arbetsmiljö för medarbetare som hanterar samlingarna. Stiftelsen arbetar systematiskt med IPM (Integrated Pest Management) för att upptäcka och förhindra spridning av skadedjur som kan förstöra samlingarna.

FÖREMÅL

Stiftelsen Nordiska museets strategi är att i första hand använda preventiv konservering för samlingsvård med hjälp av aktiv konservering när det är nödvändigt. När det har saknats intern kunskap för en speciell konserveringsprocess eller ett visst material har stiftelsen anlitat externa experter.

Utställningar i Nordiska museets huvudbyggnad och kulturbyggnader har förvalts enligt ett rullande översynsschema där föremål och miljöer har rengjorts och klimat och säkerhet har kontrollerats. Dessutom har det fysiska tillståndet för samlingarna bedömts. Svindersvik, Tyresö slott, Julita gård och Härkeberga kaplansgård har haft översyner under våren och hösten. I Julita genomfördes en värdefull konserveringsinsats för ett av de bemålade taken i huvudbyggnaden.

Alla föremål som inkommer till stiftelsen, antingen som nyförvärv eller inlån, har tillståndsbedömts och dokumenterats. Detsamma gäller för föremål som har använts i utställningsproduktioner eller i utlån.

Under året har 1500 samiska objekt framgångsrikt packats om efter att ha räddats från ett insektsangrepp och flyttats till ett nybyggt kompaktsystem. Prioritet har givits till skadade delar av samlingen, där konserveringsinsatser har genomförts. De samiska textila samlingarna är med dessa åtgärder nu förvarade på ett mer effektivt, säkert och tillgängligt sätt.

Tabell 4. Vårdade objekt, katalogisering och klimatiserad förvaring

	2025	2024	2023
Antal konserveringar	998		
Antal tillståndsbedömningar	2 937		
Antal kontrollerade föremål	20 132	16 066	18 061
Antal tilläggs katalogiserade föremål	3 523		
Antal tilläggs katalogiserade foton	108 281		
Andel föremål i klimatiserad förvaring	64 %	67 %	63 %
Andel fotonegativ i klimatiserad förvaring	100 %	100 %	100 %
Andel arkiv i klimatiserad förvaring	100 %	100 %	100 %

Under 2025 har stiftelsen preciserat och kompletterat sättet att redovisa arbetet med samlingarna, vilket medför att jämförbara värden för tidigare år saknas för vissa uppgifter.

BYGGNADER, HISTORISKA PARKER OCH LANDSKAP

Vård och utveckling av stiftelsens byggnader, parker och landskap har även under 2025 bedrivits utifrån fastställda planer där kulturhistoriska värden, långsiktigt bevarande och myndighetskrav varit styrande. Arbetet sker inom ramen för gällande lagstiftning och riktlinjer från bland annat länsstyrelserna och andra berörda myndigheter, med ambitionen att förena ett varsamt bevarande med en hållbar och funktionell användning av fastighetsbeståndet.

Den strategiska fastighetsförvaltningen har fortsatt under året, med underhållsplaneringen i förvaltningssystemet Vitec som ett centralt verktyg. Parallellt har en översyn av Julitas fastighetsbestånd utanför herrgårdsområdet påbörjats. Detta arbete syftar till att öka möjligheterna till en kvalitativ drift och förvaltning av dessa områden. Denna utredning ska slutrapporteras till nämnden under 2026.

Vid Svindersvik slutfördes de omfattande restaureringsarbetena på Köksflygeln. Arbetet omfattade målning av plåttak, restaurering av fönster samt åtgärder på dörrpartiet. Under året renoverades även paviljongens toalett, samtidigt som visst elrevisionsarbete genomfördes.

På Tyresö genomfördes flera byggnads- och markrelaterade insatser. Östra flygelns stenfoot restaurerades i syfte att säkra konstruktionen mot ras mot källaren. Fönster i stallet restaurerades och pumpen i pumpgropen vid Handelsträdgården byttes ut. Pumpgropen försörjer flera byggnader inom området, däribland Notholmen, Stallet och Smedjan. På Notholmen renoverades sanitetsutrymmen, och Ålidens plåttak målades om. Även mark- och muråtgärder genomfördes i anslutning till vibrationspåverkade ytor.

På Djurgården restaurerades fönster i Museibyggnadens norra gavel, samt källarfönster och dörrparti i Wicanderska villan. Museibyggnadens skiffertak reparerades partiellt genom utbyte av cirka 800 skifferplattor. Vid Lusthusporten tömdes Stallets övervåning och lokalen förbereddes för uthyrning med planerad användning från och med 2026.

På Julitagård genomfördes under året en bruksvärdesvärdering av samtliga permanenthyreskontrakt i samarbete med Fastighetsägarna, vilket resulterade i justerade hyror. Ett omfattande byggnadsvårdsarbete utfördes därefter på flera av gårdens byggnader. Taken på Nylund, Nedre arbetarbostaden, Brandstationen samt delar av Gamla stallen lades om med återanvändning av det befintliga teglet. Badrum renoverades på Nackhäll och i en lägenhet i Berga. Verandor på Nedre arbetarbostaden, Gränsen och Norrtorp restaurerades, samtidigt som timmerlagningar genomfördes på Norrtorp, Nylund och Djupanboda. Högtorp målades om och värmepannan i Gamla villan på Tåkenön byttes ut.

I Julita gårds park restaurerades Ishuset genom målning av fasader och snickerier i historisk kulör samt renovering av fönster. Lusthusets stomme och fasader restaurerades och skador på fasaderna på Stora huset och Livstallet åtgärdades. Serveringskorridoren i Stora huset färdigställdes genom ådringsmålning av snickerier. Vidare slutfördes restaureringen av golvbjälklaget i Stenkullastugan inom Skansenområdet.

Inom skogsförvaltningen upphandlades en ny skogsförvaltare. Skogliga åtgärder omfattade röjning av cirka 55 hektar, gallring av 58 hektar samt slutavverkning till fröträdsställning om cirka 9 hektar. Därtill genomfördes en naturvårdshuggning om cirka 2 hektar.

INSAMLINGAR, UNDERSÖKNINGAR OCH FÖRVÄRV

Som Sveriges största kulturhistoriska museum samlar Stiftelsen Nordiska museet in material som bidrar till att fördjupa människors kännedom om och kritiska förståelse av både historia och samtid. Förvärv, insamlingar och dokumentationer beaktar perspektiv och teman som genus, ålder, klass och geografi. De uppmärksammar förändrade sociala sammanhang liksom frågor om mångfald och det nordiska och globala sammanhanget.

Tabell 5. Nyförvärv

	2025	2024	2023
Antal föremål	79	65	53
Antal arkiv	28	22	16
Varav fotografier	ca 5 000 fotografier	Ca 1 000 bilder samt ett 50-tal fotoalbum	240 st + 3 fotoalbum
Antal berättelser (minnen.se)	3 888		
Antal monografier och periodika (biblioteket)	393	478	396

Biblioteket tog även emot en donation av ca 1500 stickbeskrivningar/broschyreer.

DIGITALA INSAMLINGAR

Inom ramen för Stiftelsen Nordiska museets strategiska handlingsplan har arbetet med digitala insamlingar fortsatt att utvecklas under 2025. Ambitionen att vara ett medskapande museum, där människor i hela Norden delar erfarenheter av samtid och vardagsliv, har varit fortsatt central. En prioritering har varit att stärka communityt kring insamlingarna genom Skaffarstaben. Genom dialog, återkoppling och sju utgåvor av Skaffarbrevet har över 4 000 skaffare nåtts, en ökning med 2 000 personer under året.

Arbetet med att bredda deltagandet i insamlingarna om samtida liv i Sverige och Norden har fortsatt i samverkan med KulturIT och andra museer i Sverige och Norge. Utvecklingen av den gemensamma insamlingsplattformen Minnen (minnen.se och minner.no) har skapat förbättrade förutsättningar för både egna och gemensamma insamlingar. Under 2025 hade minnen.se totalt 123 000 besök, och materialet har efterfrågats av såväl forskare som media. Museet har även medverkat i undervisning och seminarieverksamhet vid Stockholms universitet.

Dagboksinsamlingen *Nordiska dagar och nätter* har etablerats som ett av museets mest omfattande samtidsspår. Den öppna insamlingen *Hur var din dag?*, som lanserades i april, har samlat in över 5 000 dagboksblad från deltagare i hela Norden utan en enda missad dag. Insamlingen fick bred medial uppmärksamhet och följs under 2026 av *Hur var din natt?*.

Insamlingen *Vår framtid – en spaning mot Norden 2173* har fortsatt att engagera deltagare från hela Norden, bland annat genom riktade insatser i Danmark, Finland, Island, Norge och Grönland. Samarbetet med Föreningen Norden har fördjupats genom studiecirkelar, samtal och gemensamma aktiviteter., och materialet finns publicerat i den digitala utställningen varframtid.nordiskamuseet.se.

Även andra insamlingar har utvecklats under året. En fotografisk insamling kopplad till utställningen *Nordiska ögonblick* ger ett kontinuerligt tillskott av samtida bilder till samlingarna.

Projektet *Min släktresa* avslutades med 386 fördjupade svar, och samarbetet med årsboksappen *Minutiae* resulterade i cirka 3 500 insamlade bilder. Det polskjudiska projektet *Vi, de fördrivna* avslutades genom en disputation och ett publikt program på museet där forskningsresultaten presenterades och satts in i ett bredare kulturhistoriskt sammanhang.

I den fleråriga insamlingen *Mitt liv*, riktad till grundskolan i samverkan med UR, fortsatte museet att samla in barns och ungas berättelser. Totalt har 7 265 bidrag samlats in, varav 640 under 2025. Insamlingen är museets hittills största digitala insamlingsprojekt och pågår till minst 2029.

Sammantaget har 2025 varit ett år då de digitala insamlingarna ytterligare stärkt museets relation till allmänheten och bidragit till fördjupad kunskap om samtida liv i Sverige och Norden, med fortsatt utveckling planerad för 2026.

DIGITALISERING

Stiftelsen Nordiska museet bedriver en omfattande digitalisering av sina samlingar. Vid sidan av det löpande arbete som görs med att fotografera fler föremål ur magasinen och registrera dessa i museets samlingssystem Primus, så har stiftelsen under 2025 bedrivit flera storskaliga digitaliseringsprojekt kopplat till samlingarna i arkivet. Huvudfokus för urvalet av vad som digitaliseras är framför allt innehåll som har hög efterfrågan från omvärlden och samlingsinnehåll som hotas av nedbrytning. Urvalsarbetet har skett i nära samverkan med fothistorisk expertis vid Stockholms universitet. Satsningen förbättrar förutsättningarna för att bevara och tillgängliggöra det gemensamma kulturarvet och är även angeläget ur ett beredskapsperspektiv.

Digitaliseringsverksamheten är idag helt beroende av extern finansiering i form av framför allt de extra tilldelade statliga medlen för digitalisering av museernas samlingar samt från privata finansiärer som exempelvis Jacob Wallenbergs stiftelse.

Stiftelsens digitaliseringsverksamhet har rönt stor uppmärksamhet i omvärlden och flera museer, arkiv, bibliotek men även SVT har under året besökt Nordiska museet för att få lära sig mer om hur stiftelsen arbetar. En dialog förs även med Statens maritima och transporthistoriska museer för att undersöka förutsättningarna för att under 2026 bedriva ett pilotprojekt med målet att digitalisera en del av Sjöhistoriska museets fotosamlingar.

DIGITALISERING AV FOTOSAMLINGARNA

Under 2025 har Nordiska museet genomfört sin mest omfattande digitaliseringssatsning hittills. Genom tre större projekt; *Hotade minnen*, *Bildminnen för framtiden* och arbetsmarknadssatsningen *Diggamp-Fotodigg*, har museet digitaliserat cirka 75 000 fotografier. Projekten har haft olika finansieringskällor, men det gemensamma målet har varit att bevara hotat material, utveckla nya metoder för digitalisering och öka tillgängligheten för forskning, publik verksamhet och kommande generationer.

Projektet *Hotade minnen*, finansierat av Jacob Wallenbergs Stiftelse, avslutades under året med digitalisering av 40 350 fotonegativ. Materialet består av kulturhistoriskt värdefulla fotografier av nitrat- och acetatnegativ som är kemiskt instabila och riskerar att gå förlorade. Urvalet omfattar både amatörfotografers och professionella fotografers arkiv samt museets egna fotodokumentationer, exempelvis Tore Johnsson, Berndt Klyvare, Albert Eskeröd, Emilie Demant Hatt och Rut Nilsson.

Tack vare statlig medelsförstärkning inom regeringens satsning på digitalisering av hotat samlingsinnehåll kunde museet under 2025 fortsätta det treåriga projektet *Bildminnen för framtiden* (2024–2026). Syftet är att digitalisera och tillgängliggöra cirka 60 000 bilder, utveckla nya metoder för digitalisering och öka antalet besök på DigitaltMuseum. Under året har fokus legat på nedbrytningshotat material med högt forskningsvärde och publik relevans. Urvalet omfattar bland annat Stefan Ohlsson, Neil Goldstein, Magnus och Gunnel Lillieros, Limasamlingen och LRF:s historiska bildarkiv. Projektet har kompletterat digitaliseringen från räddningsprojektet *100 000 bildminnen* och skapat en mer representativ digital samling för framtiden.

Genom vårändringsbudgeten tillfördes museet 3,9 miljoner kronor, vilket möjliggjorde arbetsmarknadssatsningen *Diggamp*. Satsningen syftade både till att stärka digitaliseringskapaciteten av hotat samlingsinnehåll samt att erbjuda arbetslivserfarenhet för arbetslösa och nyexaminerade. Under hösten anställdes fyra personer i delprojektet *Fotodigg* vilket bidrog till att totalt cirka 35 000 bilder kunde digitaliseras inom ramen för en utökad satsning i projektet *Bildminnen för framtiden*.

De digitala kopiorna av fotografierna består av högupplösta masterfiler för långtidslagring och vidare bearbetning och mer lågupplösta bildfiler som efter import i samlingssystemet Primus görs tillgängliga via DigitaltMuseum. Ett urval har även publicerats på Wikimedia Commons och Instagramkontot @nordiskabildminnen, vilket ökar räckvidden såväl nationellt som internationellt.

Digitaliseringsarbetet har fått stort genomslag i museets publika verksamhet. I oktober öppnade den nya fotografiska satsningen *Nordiska ögonblick*, där ett urval av de digitaliserade bilderna presenteras i en föränderlig utställning över sju rum. Här har digitaliserade fotografier blivit en central resurs för att skapa aktuella, kunskapsrika och visuellt starka berättelser om liv och arbete i Norden. I utställningen visas också ett antal skadade fotografier ur projektet *100 000 bildminnen*, där de digitaliserade versionerna av svårt nedbrutna negativ har möjliggjort att materialet kan upplevas av publik trots att originalen inte längre är visningsbara.

DIGITALISERING AV KULTURHISTORISKA DOKUMENT

Inom ramen för regeringens medelsförstärkning för utökad digitalisering av samlingarna, kopplat till vårändringsbudgeten har Stiftelsen Nordiska museet inom ramen för projektet *Diggamp*, bedrivit delprojektet Dokumentdigg. Inom ramen för detta delprojekt har stiftelsen byggde upp en helt ny digitaliseringsmiljö för kulturhistoriska dokument. Stiftelsen anställde fem personer vilket möjliggjorde att cirka 300 000 dokument har kunnat digitaliseras, bland annat Svartkonstböcker från 1700- och 1800-talet, Årstafruns arkiv (dagböcker och handlingar från Märta Helena Reenstierna 1791–1839), avskrifter av bondedagböcker samt frågelistsvar från 1900- och 2000-talet. Digitaliseringen gör det möjligt att bevara och i början av 2026 tillgängliggöra ett omfattande arkivmaterial som är centralt för forskning, allmänhet och stiftelsens kunskapsskapsutvecklande arbete. Materialet kommer att publiceras i stiftelsens digitala arkivtjänst på nätet där det blir sökbart och tillgängligt för forskare och allmänhet.

BEREDSKAP OCH SÄKERHET

Stiftelsen Nordiska museet har under året samverkat med externa aktörer och andra centralmuseer i frågor om beredskap, kontinuitetsplaner och ansvarsfördelning. Stiftelsen följer noggrant MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och RAÄ (Riksantikvarieämbetet) i dessa frågor och har aktivt deltagit i möten om undanförsel och beredskap för skydd av kulturarv.

Under förra året förbättrade stiftelsen därmed sin förmåga att förebygga och hantera kriser för samlingarna. Arbetet har under 2025 fortsatt i projektform och involverat personal från ett flertal enheter. Under året har en policy för katastrofberedskap tagits fram och beslutats.

Arbetet har i övrigt fokuserat på att färdigställa beredskapsplanen för museibyggnaden. Användarvänliga listor med tydliga instruktioner för åtgärder har tagits fram som en del av pågående arbete för en procent respektive tio procent av samlingen. Material för packning vid eventuell flytt har köpts in. Prioriteringslistor har under året även tagits fram för Svindersvik. För att säkerställa en effektiv implementering av katastrofberedskapsplanen har utbildningsinsatser för personalen initierats.

Ett framtida orosmoln är otydligheten om Stiftelsen ingår i statens beredskapsplaner och kommer att tilldelas medel.

PUBLIK VERKSAMHET

Stiftelsen Nordiska museet bedriver en omfattande och allsidig publik verksamhet i fem kommuner, tre regioner och en omfattande digital publik verksamhet. Målgrupperna är många och stiftelsen både förmedlar och skapar engagemang genom utställningar, visningar, program och pedagogiska verksamheter men också genom arkiv, bibliotek, digitala och tryckta medier samt historiska parker och landskap. Vid Julita gård får besökaren en fullskalig upplevelse av ett historiskt storgods som har en tusenårig historia. Tyresö slott och Svindersvik har fri entré till parker och trädgårdar året runt. Stiftelsens ämneskunniga framträder regelbundet i media och håller föredrag inom sina profilområden.

Stiftelsens publika verksamhet har varit välbesökt, om än inte i paritet med succéåret 2024. Den 1 juli införde museet på Djurgården en samlad entrébiljett för barn och unga under helger och lov, där hela utbudet för den unga publiken ingår i entrébiljetten. Skolklasser har fortsatt fri entré året om.

Basutställningen *Nordbor* som öppnade under föregående år har varit fortsatt populär. I oktober öppnade utställningen *Nordiska ögonblick*, som är museets möjlighet att visa upp delar av sitt gedigna fotoarkiv samtidigt som tillfälliga utställningar öppnar med jämna mellanrum.

Vid stiftelsens kulturmiljöer välkomnades publiken både utomhus i parker och trädgårdar och inomhusmiljöerna hölls öppna för publika visningar under sommarmånaderna. På Julita gård genomfördes en aktiv programverksamhet. Under 2025 har satsningar på programverksamheten på Djurgården fortsatt, med avstamp i *Nordbor* och med nordisk inriktning.

Ett medvetet fokus att bredda målgrupperna och locka nya besökare till Nordiska museet har fortsatt. Året har sett vitt skilda evenemang där Öppet hus i samband med museets högtidsdag 24 oktober är en av höjdpunkterna. Genom en bredd på ämnen och relevanta samarbetspartners i programverksamheten når museet ut bredare och i fler nätverk. Familjepubliken har erbjudits en rad möjligheter att besöka Nordiska museet, både de interaktiva museiupplevelserna *Lekstugan* och *Tidsvalvet*, liksom på egen hand med olika spår genom museet samt audioguide. Under våren var det åter dags för *Barnens magiska dag* där barnen får prova magiska knep från förr. Den mångåriga succén *Natt på Nordiska museet*, en dramatiserad visning genom ett stängt museum där familjepubliken träffar på en rad historiska karaktärer, sålde rekordtidigt slut på alla förköpsbiljetter. Lagom till första advent gick *Julens invigning* av stapeln för andra året i rad efter en tidigare paus.

I maj blev det åter möjligt att hyra in sig i Nordiska museets lokaler på Djurgården. Sedan covid-19 har museets uthyrningsverksamhet fram tills dess skett i mycket begränsad form. Det har bland annat resulterat i att Nobelminglet den 9 december återigen sker på Nordiska museet. Även visningsverksamheten har kommit i gång igen efter att varit pausad under 2024 i samband med öppningen av *Nordbor*. Skolklasser har erbjudits besök på egen hand med stöd av förberedande material på webben. Det publika arbetet grundar sig på stiftelsens riktlinjer för pedagogik och bemötande.

Tabell 6. Publik verksamhet

	2025	2024	2023
Kostnader (tkr)	-82 599	-95 935	-111 737
Intäkter av statligt bidrag (tkr)	53 088	60 652	65 148
Övriga intäkter (tkr)	48 976	66 139	52 607

BESÖKARE

Av publikundersökningen som genomförts under 2025 framgår det att totalt 95 procent av museibesökarna på Djurgården är mycket nöjda eller nöjda med museibesöket, av det är 65 procent *mycket nöjda* och 30 procent *nöjda*. Publikundersökningen baseras på 1 668 svar från museibesökare. Andelen besökare som var *mycket nöjda* med helhetsupplevelsen av museibesöket har ökat väsentligt sedan tidigare mätningar under perioden 2007–2024.

Tabell 7. Antalet besök (hela stiftelsen)

	Totalt 2025	Varav under 19 år	Totalt 2024	Varav under 19 år	Totalt 2023	Varav under 19 år
Nordiska museet	271 950	44 363	349 553	54 172	218 366	39 242
Julita gård	22 095	4 495	22 266	4 871	21 958	5 682
Tyresö slott	2 263	502	2 810	468	2 346	114
Svindersvik	1 763	87	1 920	142	1 984	53
Härkeberga	463	9	826	34	943	11
Verksamhetsbesök	298 534	49 456	377 375	59 687	245 597	45 102
Nordiska museet	512 005		611 395		421 464	
Julita gårds park	41 329		45 036		44 068	
Tyresö slottspark	254 893		360 278		261 087	
Svindersvik park	55 548		121 690		143 294	
Härkeberga	1 963		826		943	
Anläggningsbesök*	865 738		1 139 225		870 856	
Totalt	1 164 272		1 516 600		1 116 453	

*Museet följer instruktioner från MYKA (Myndigheten för kulturanalys) gällande hur anläggningsbesöken ska räknas. Under 2025 har antalet anläggningsbesök i Svindersvik minskat på grund av den pågående ombyggnationen av Saltsjöbanan. Ersättningstrafik har trafikerat sträckan, men den har haft återkommande problem under året.

Tabell 8. Totalt antal visningar (hela stiftelsen)

	2025		2024		2023	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	661	9 155	645	10 109	946	11 513
Bokade visningar	74	1 482	37	640	88	1 364
Skolgrupper inkl. obokade grupper	573	13 293	879	16 780	322	6 801
Totalt	1 308	23 930	1 561	27 529	1 356	19 678

MUSEET PÅ DJURGÅRDEN I STOCKHOLM

Cirka 15 miljoner besökare passerar Djurgårdsbron varje år, vilket gör Djurgården till Skandinavians största besöksmål. Första attraktionen efter bron är Isak Gustaf Clasons ikoniska museibygggnad, där Nordiska museet har attraherat besökare sedan invigningen den 8 juni 1907.

Sedan ett antal år tillbaka har ett strategiskt arbete med att öppna upp byggnaden för publiken pågått. I maj blev restaureringen av kaféflygeln färdig. Rummet tillägnas museets medgrundare Sofi Hazelius, fick namnet *Sofis salong* och är formgivet av Note Design Studio och används i intern och publik verksamhet samt finns att hyra för externt bruk.

UTSTÄLLNINGAR

Nordiska museets utställningar vänder sig till både breda grupper och specialintresserade besökare. Arbetet med utställningarnas innehåll och gestaltning ska grunda sig på såväl forskning som insikter från referensgrupper i ambitionen om att Nordiska museet ska vara det mest angelägna museet i Norden.

Nordiska museet visade i samarbete med Finlandsinstitutet utställningen *KÄPPÄ* som genom designern Mari Koppanen utforskade det läderliknande naturmaterialet amadou, traditionellt använt i Norden för till exempel eldning och folkmedicin. Utställningen var öppen från den 5 februari till och med den 27 april.

Den 17 oktober öppnade *Nordiska ögonblick* – en ny, permanent yta där museets omfattande fotografiska samlingar får ta plats i växlande utställningar. Här möts ögonblick från vardagslivet i Norden i en levande och föränderlig form. Med över sex miljoner fotografier i samlingarna har Nordiska museet en av Nordens största samlingar av kulturhistoriskt fotografi. Nu har dessa bilder fått en egen scen – där tidigare osedda motiv och historiska skatter får nytt liv.

Ytan rymmer även plats för tillfälliga fotoutställningar, först ut är *Metamorfoser*. Utställningen visar ett urval fotografier som genomgått en visuell förändring genom minne, tid och kemiska reaktioner. Författaren Zinat Pirzadeh reflekterar i utställningen över de minnen, platser och världar som bilderna framkallar hos henne.

En förstudie och därefter produktionsplanering för en ny semi-permanent utställning om textilproduktion i Norden har pågått under året. Utställningen lyfter textilens värde ur olika perspektiv och kopplas till den globalt gemensamma utmaningen att skapa en hållbar relation mellan människa och natur. Utställningen har en hundra procent nordisk ingång och integrerar forskning, initiativ och röster från alla nordiska länder.

Under året har vår permanenta satsning *Nordbor* som öppnade år 2024 kompletterats med ett audioguidespår som har fokus på den samiska kulturhistorien. Utställningens filmer har kompletterats med teckentolkning och audioguiden har kompletterats med syntolkning.

En förstudie för ett nytt omhändertagande av Nordiska museets stora hall har påbörjats som syftar till att under år 2026 fördjupa museupplevelsen med ny belysning som lyfter byggnaden och samtidigt öppnar upp för samarbeten med nordiska kulturutövare och konstnärer.

PROGRAM OCH VISNINGAR

Programverksamheten framhäver och fördjupar Nordiska museets innehåll genom föredrag, samtal, workshops och andra typer av aktiviteter. Den strävar efter att öka, förnya och bredda museets målgrupper. Den främjar också en så kallad generationsöverbryggande verksamhet, det vill säga aktiviteter för olika mål- och åldersgrupper som tillsammans kan besöka museet. Nordiska museets arrangemang lockar publik i alla åldrar med museupplevelser utöver det vanliga i *Natt på Nordiska* och Julens invigning.

Via samarbeten med externa aktörer och inbjudna gäster breddar museet sin kompetens och programmets innehåll, samt når fler och delvis nya publikgrupper då marknadsföringen av evenemangen går ut i fler kanaler än bara de egna, en viktig förutsättning för att nå ut till fler.

År 2025 hade en välbesökt programverksamhet där stiftelsen lyfte nya perspektiv på angelägna frågor som *Judiskt liv i Sverige under 250 år*, som *Temat dagböcker* med avstamp i vår Dagboksinsamling, *Livets början* i samarbete med Nobelprismuseet och Nationalmuseum, konserter, samtal och event. Under Kulturnatten genomfördes ett samarbete med Finlandsinstitutet, vilket resulterade i en konsert samt visningar av *KÄÄPÄ* och *Finskt disco*.

I oktober anordnades en temadag på migration tillsammans med initiativet *IO46*. Flera hundra gymnasieelever bjöds in och ett gediget scenprogram tog plats. I samband med museets högtidsdag den 24 oktober anordnades Öppet hus, en heldag med fri entré och fullspäckat program där nästan 7 000 besökare välkomnades. Kvällen avslutades med en after work signerad arrangören *Last Sesh*.

Nordiska museet är en självklar plats för fördjupning och inspiration kring slöjd och handens kunskaper med våra populära workshops och Stick-AW kvällar där stiftelsen samarbetar med hantverksprofiler, hemslöjdsföreningar med flera.

Nordiska museets höga gran dekorerades av kreatören Gustav Broström, en känd profil inom vintage och kreativt skapande som arbetar i skärningspunkten mellan hantverk, historieberättande och återbruk. Gustavs gran *Vinterhimmel* är en hyllning till de himmelska symboler som väglett människor genom sekel av tro, tradition och vintermörker. Den bär på ett himlavalv där stjärnor och solar av ståltråd och kakformar bildar glimmande stjärntecken i ett eget kosmos. Granen förenar det tidlösa med julen och dagens hållbarhetstänk med hopp om att inspirera till en mer hållbar jul. I samarbete med Gustav anordnades den 7 december en välbesökt julmarknad med fokus på återbruk, vintage och hållbarhet.

Tabell 9. Visningar för vuxna på Nordiska museet

	2025		2024		2023	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	0	0	0	0	322	2 019
Bokade visningar	29	432	0	0	41	550
Totalt	29	432	0	0	363	2 569

Under 2024 erbjöd inte Nordiska museet visningar för bokade grupper eller allmänheten på grund av omfördelning av vårdresurser.

AKTIVITETER FÖR BARN OCH SKOLA

Under 2025 har Nordiska museet erbjudit skolbesök utan kostnad och på egen hand. Det har inte erbjudits skolbesök ledda av museets personal men museet har varit fortsatt välbesökt av skolelever. Kopplat till besöken på egen hand kan skolorna använda audioguiden och arbetsmaterial. Till utställningen Nordbor har ett nytt audioguidespår producerats, *Samer i Nordbor*, som fungerar för mellanstadiet och uppåt. Till audioguiden har också ett arbetsmaterial tagits fram.

I januari var museet representerat på mässan Skola + Museum som i år hölls på ArkDes. En lärarkväll genomfördes på museet i september med fokus på *Samer i Nordbor*. Kontakten med Norden i skolan har upprätthållits för att hitta fler möjligheter till samverkan. Under hösten presenterades de externa pedagogiska samarbeten kopplat till Tidsvalvet, Natt på Nordiska museet och Barnens magiska dag som genomförts för FUISM, Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museers årliga konferens.

Ett samarbete med UR inför en ny teveserie för mellanstadiet kopplat till valåret 2026 har inletts. I teveserien kommer bland annat föremål från utställningen Nordbor vilket kan ge bra synergieffekter till vår egen skolverksamhet. Både på plats och digitalt. Under året har även manus producerats inför en bok i samarbete med Lättlästförlaget. Boken utgår från utställningen Nordbor och planeras att ge ut hösten 2026.

Under hösten har planeringen startat inför den strategi för skolan som ska tas fram under kommande år. Det arbetas också med planeringen inför en skolpolitisk dag som arrangeras tillsammans med Sverige museer och Läns museernas samarbetsråd som genomförs på museet den 24 mars 2026.

Tabell 10. Skolbesök på Nordiska museet

	2025		2024		2023	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Bokade	1	25	0	0	2	127
Obokade	572	13 268	869	16 597	319	6 660
Totalt	573	13 293	869	16 597	321	6 787

Det generella ökade intresset för Nordiska museet i och med utställningen Nordbor ligger till grund för den stora ökningen under 2024.

RUM FÖR BARN OCH UNGA

Lekstugan är fortsatt populär bland barn i förskoleåldern som introduktion till "livet förr". Den 1 juli infördes ett uppdaterat koncept för att öka tillgången till *Lekstugan* och *Tidsvalvet*. På helger och lov är det nu en samlad biljett som ger tillträde till hela museets utbud och har drop in, det vill säga inte förbokade tider som tidigare.

Tidsvalvet, Nordiska museets stora satsning för barn i åldrarna 8–12 år i vuxens sällskap som öppnade 2020, har fortsatt varit mycket populär hos familjepubliken med fullbokade platser under helger och lov. Skolor erbjuds besöka *Tidsvalvet* utan kostnad på vardagar för att locka förbokade skolgrupper. *Tidsvalvet* är en fantasifull och utforskande kunskapsyta som förmedlar barns historia i Sverige under de senaste 150 åren utifrån ett barnperspektiv. Upplevelsen utgörs av en dramatiserad och interaktiv scenografi som bjuder in besökarna att utforska hur barn har klätt sig, ätit, bott, lekt, arbetat eller gått i skolan. Besökarna får möta en nutida skaffare som reser i tiden och samlar in bortglömda historier. Skaffaren berättar om Nordiska museet som ett hus fullt med minnen som är viktigt att bevara.

STIFTELSENS KULTURMILJÖER

Inom Stiftelsen Nordiska museets ingår totalt fem besöksmål, anläggningar och flera byggnadsminnen som stiftelsen äger och förvaltar. Dessa kulturmiljöer är huvudsakligen öppna under sommarmånaderna men förvaltningsarbetet pågår under hela året.

Beståndet består utöver museet på Djurgården av Tyresö Slott, Julita Gård i Katrineholm, Svindersvik i Nacka och Härkeberga Kaplansgård i Uppland.

Trädgårdarna och parkerna vid Tyresö slott och Svindersvik samt landskapet omkring Julita gård är öppna året runt och tillgängliga med fri entré. Resursbehovet för underhållet av kulturmiljöerna är väldigt stort och varierar från kontinuerlig trädgårds-, park-, landskaps- och byggnadsvård till årliga översyner av miljöerna. Inom stiftelsens förvaltning ingår drygt 400 byggnadstak.

JULITA GÅRD

Julita gård i Södermanland är ett levande storgods med en tusenårig historia. Utställningar och genuina historiska miljöer visar hur en sörmländsk herrgård fungerade i början av 1900-talet. I gårdscentrum finns en herrgårdsbyggnad och bland annat ladugårdar, stall, mejeri, brandstation, tegelbruk, såg, väderkvarn, park och trädgårdar. På området finns därtill friluftsmuseet Julita skans och en museibyggnad från 1920-talet samt ruiner efter ett cistercienserkloster, verksamt från 1180 fram till reformationen. Godset omfattar även 2 200 hektar jordbruksmark, skog, fiskevatten och öar i Hjälmarens samt cirka 360 byggnader, däribland ett trettiotal gårdar och torp.

Den publika säsongen 2025 erbjöds visningar i de kulturhistoriska byggnaderna liksom i park och trädgård. Därtill var utställningar och miljöer öppna för publik och en rad evenemang, både nya och återkommande, genomfördes. Förutom populära evenemang som *Pelargondag*, midsommarfirande, *Byggnadsvårds- och hantverksdag*, *Biets dag* samt *Äppeldagar* gjordes satsningar att nå nya målgrupper. Ett nytt samarbete med Impecta fröhandel inleddes där tre olika potager med kulturarvsväxter provodlades i köksträdgården. Det resulterade i framtagandet av fröpaket för hemmaodling till försäljning i Nordiska museets butiker. Tillsammans med lokala trädgårdsföreningar ordnades även en välbesökt *Trädgårdsdag* med fullspäckat program. Vidare initierades ett nytt samarbete med Julita kulturförening i form av en allsångskväll med inbjudna artister.

Föreläsningssalen i växthuset inrymde många gästföreläsare under säsongen som bjöd på olika teman inom framförallt odling, biologisk mångfald och hållbarhet men även inom byggnadsvård och kulturhistoria. Vidare hölls vid några tillfällen workshops för både vuxna och barn inom hantverk och blomsterbinderi i Livstallet. Stiftelsens strategiska beslut att marknadsföra Julita gård som *Julita gård & trädgårdar* med fler programpunkter kopplade till trädgård har fortsatt och fallit väl ut.

Årets konstutställning i Skansenmuseet i samarbete med Konstföreningen KIKK kompletterades under säsongen med en uppskattad skulpturpark där verken, inspirerade av Julita gård, samspelade med naturen. Under året färdigställdes den nyrenoverade serveringsgången i Stora huset. Ishusets och Lusthusets fasader och fönster renoverades och Stenkullastugan försågs med ett nytt golv. Ytterligare byggnadsvårdsinsatser kring herrgårdsaxeln ligger i plan för kommande år. Det stora Familjeområdet har under året utökats med en balansgång samt ytterligare lekvänliga och naturvänliga aktiviteter.

Butiken på Julita har under säsongen haft bra försäljning. Bäst har försäljningen av lokala livsmedel gått. Butikskonceptet på Julita, kommer fortsatt att utvecklas och förfinas för att säkerställa god försäljning framöver. En nyhet för året är en lokaltillverkad replik av en keramikkruka som finns i Julita gårds samlingar. I samarbete med Julita biodlarförening säljs nu honung från gårdens bikupor under egen etikett.

UTSTÄLLNINGAR OCH MILJÖER

Julita gårds värde ligger till stora delar i den bevarade helheten och i dess tusenåriga historia på en central plats i Mälarregionen. Stiftelsen Nordiska museet har ägt och förvaltat egendomen sedan 1940-talet, vilket gör att det finns påfallande få moderna inslag i byggnadsbeståndet och i det omkringliggande landskapet. De många ekonomibyggnaderna som skildrar godsets olika verksamheter är särskilt välbevarade medan många betesmarker har månghundraårig hävd och en värdefull flora. Kontinuerlig byggnadsvård och riktade markrestaureringar ligger till grund för besökarens upplevelse av ett historiskt odlings-, skogsbruks- och beteslandskap i en skala som saknar motstycke i museisammanhang. Även i ett internationellt perspektiv ter sig Julita gård unikt såsom ett historiskt storgods som hålls samman och samtidigt håller öppet för besökare.

Inom museiområdet finns ett tjugotal utställningar och publika miljöer som förklarar och sätter den byggda miljön i ett sammanhang. Under 2025 hölls visningar i de kulturhistoriska byggnaderna och i museet visades konstutställning med lokala konstnärer, utöver utställningen om Julita gård. Herrgårdsparken har under hela året varit öppen för besök på egen hand och under sommarsäsongen arrangerades där även en rad publika evenemang och visningar framför allt med olika trädgårdsteman.

Julita gårds historiska herrgårdspark är en barockinspirerad stilträdgård med rosengård öster om Stora huset samt en rundel i tysk 1800-talsstil som vetter mot vattnet i väster. Dessa omges av en engelsk park. Till trädgården hör också en stor fruktträdgård, örtagård, köksträdgård, pionträdgård, växthus och en stor mängd andra planteringar. Här bevaras historiskt växtmaterial i levande samlingar, ett så kallat lokalt klonarkiv. Sortsamlingen omfattar svenska lokalsorter, sorter framtagna av svenska växtförädlare samt utländska sorter med lång odlingstradition i Sverige. Julita gård har en inriktning på växter som odlades omkring år 1900. Bevarandearbetet görs i samarbete med den Nationella genbanken vid Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp. I Julita gårds levande samlingar tas det i dag hand om 17 sorters dahlior, sju sorters lökar, 88 sorters pelargoner, 25 olika sorters perenner, 18 olika sorters buskrosor och 19 olika sorters humle. Antalet fruktträd i klonarkivet är i dag 105, bestående av 40 olika sorters äpplen, åtta olika sorters päron, sex sorters plommon och en sorts klarbär. Sammanlagt finns 226 olika sorters kulturväxter i Julita gårds klonarkiv. De senaste åren har sett en kraftigt minskad ersättning från SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) kopplat till klonarkivet, vilket gör att arbetet har behövt nedprioriterats och Stiftelsen behöver överväga om det är möjligt att fortsatt hålla klonarkiv på Julita.

BESÖKARE

Julita gård lockar ett brett spektrum av gäster, alltifrån barnfamiljer och andra grupper på helg- eller ferieutflykt till besökare med trädgårds- och historieintresse. Sammantaget har Julita gård haft 22 095 verksamhetsbesök och 41 329 anläggningsbesök till park och trädgård. Något fler förfrågningar på gruppvisningar samt ökad förmåga att ta emot grupper ledde till att antalet bokade visningar ökade gentemot föregående år.

Tabell 11. Visningar på Julita gård

	2025		2024		2023	
	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>
Allmänvisningar	381	5 511	345	5 878	330	5 590
Bokade visningar	22	618	13	324	19	392
Bokade skolbesök	0	0	0	0	1	14
Totalt	403	6 129	358	6 202	350	5 996

TYRESÖ SLOTT

Tyresö slott och parkmiljö är ett byggnadsminne. Den nuvarande slottsbyggnaden uppfördes på 1630-talet, men visas interiört såsom den såg ut när familjen Lagergren, den sista privata ägaren, bodde där runt sekelskiftet 1900. Det omgivande grönområdet är 110 hektar stort och berättar en egen historia, från den äldsta trädgården med medeltida anor, till 1770-talets engelska park och den moderna trädgården från 1890-talet.

Vården av slottsmiljön som helhet är väsentlig för besöksupplevelsen och är som sådan resurskrävande. Med utgångspunkt i en trädvårdsplan identifieras kontinuerligt riskträd i parken vid sidan av nyplanteringarna.

Under året var slottets interiörer öppna för publik under sommarmånaderna med allmänna visningar på lördagar och söndagar och bokade grupper på övriga tider. I tillägg genomfördes Tyresöspelet som sattes upp av Tyresö teaterförening på borggården under några veckor i juni.

BESÖKARE

Under 2025 var slottet öppet för publika visningar under sommaren. Visningarna gavs två dagar i veckan och gav tillsammans med bokade grupper totalt 2 263 verksamhetsbesök. Slottsparken var öppen för besökare under hela året och hade 254 893 anläggningsbesök. Slottet hade öppet en helg mindre 2025 än 2024 som en resursbesparingsåtgärd. Första dag med allmänvisningar var 6 juni och sista dag var 7 september. På Tyresö slott ställdes även 10 visningar in för att inte krocka med Tyresö teaterförenings krönikespel på borggården.

Tabell 12. Visningar på Tyresö slott

	2025		2024		2023	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	164	2 077	180	2 461	178	2 201
Bokade visningar	10	186	13	166	11	142
Bokade skolbesök*	0	0	10	183	0	0
Totalt	174	2 263	203	2 810	189	2 343

Inga tyresöskolor uppvaktades för att komma och få skolvisning på slottet under 2025, detta gjordes däremot under 2024.

SVINDERSVIK

Svindersviks sommarnöje i Nacka är en av Sveriges bäst bevarade rokokoplanläggningar som blev byggnadsminnesförklarat under 2024. Huvudbyggnaden uppfördes i början av 1740-talet för familjen Claes och Anna Johanna Grill och ritades av arkitekten Carl Hårleman.

Under året var interiörerna öppna för publik under sommarmånaderna med allmänna visningar på lördagar och söndagar och bokade grupper på övriga tider.

BESÖKARE

Under sommarmånaderna erbjöds allmänna guidade visningar på lördagar och söndagar, samt bokade privata visningar, vilket genererade totalt 1 763 verksamhetsbesök. Parken var öppen för besökare under hela året och hade 55 548 anläggningsbesök. Svindersvik hade öppet en helg mindre 2025 än 2024 som en resursbesparingsåtgärd. Första dag med allmänvisningar var den 6 juni och sista dag var den 7 september.

Tabell 13. Visningar på Svindersvik

	2025		2024		2023	
	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>	<i>Grupper</i>	<i>Deltagare</i>
Allmänvisningar	116	1567	120	1770	116	1703
Bokade visningar	13	196	11	150	17	280
Bokade skolbesök	0	0	0	0	0	0
Totalt	129	1763	131	1920	133	1983

HÄRKEBERGA KAPLANSGÅRD

Härkeberga kaplansgård i sydvästra Uppland är en välbevarad 1700-talsgård som representerar den mellansvenska gårdstypen med mangårdsbyggnad, fägård och en liten trädgård med fruktträd och perenner. Gården höll öppet för besökare under sommaren och hade midsommarfirande samt konserter under sommaren. Inför jul hölls en välbesökt julmarknad. Den publika verksamheten på Härkeberga kaplansgård bedrivs av Härkeberga Gille.

ARKIV OCH BIBLIOTEK

Nordiska museets arkiv har omfattande och unika samlingar av arkivmaterial som rör människors liv, arbete och miljöer. Arkivet innehåller omkring 5 000 hyllmeter arkivhandlingar och 6 miljoner fotografier och är en central resurs för museet som kunskapsorganisation. Uppgifter om de flesta arkiv är sökbara i arkivredovisningssystemet Visual Arkiv. Ett stort antal arkiv är dessutom sökbara online på NAD (den nationella arkivdatabasen).

Nordiska museets bibliotek ingår i Sveriges offentliga biblioteksstruktur och är Nordens största specialbibliotek för kulturhistoria och omkringliggande ämnen med drygt 3 800 hyllmeter biblioteksmaterial. I samlingarna ingår bland annat litteratur om till exempel matkultur, mode och konsthantverk och är till stor del sökbara online i Libris (den nationella bibliotekskatalogen). I biblioteket återfinns flera unika boksamlingar, bland annat Rörstrands och Böttigers samlingar. Arkivets och bibliotekets verksamheter utgår från museets profilområden samt uppdraget att tillgängliggöra samlingarna. Arkivet och biblioteket är brett nyttjade både utav museets personal och av externa användare så som bland andra forskare, studenter och allmänheten.

Under året har Stiftelsen Nordiska museet arbetat med utrednings- och urvalsarbete kopplat till de omfattande digitaliseringsprojekten av dokument och fotografier. Fem projektanställda medarbetare på enheten har varit kopplade till projektet, och digitaliserat 100 000-tals dokument. Därutöver har även arbetet med att digitalisera den s.k. huvudliggaren inletts, i samarbete med Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna.

En ny tjänst har tagits i bruk under året, som möjliggör att allmänheten kan beställa kopior på dokument, fotografi, film, ljud med mera som inte redan finns tillgängligt på internet.

Vidare har stiftelsen arbetat löpande med katalogisering, förteckningsarbete, registrering och digitalisering, samt bidragit till stiftelsens utställnings- och publikationsarbete i olika former kopplat till Nordiska museets utställningar. Man har även arbetat med regeringsuppdraget kring immateriellt kulturarv/UNESCO samt förvärvat nytt arkiv- och biblioteksmaterial som berikar eller kompletterar de befintliga samlingarna. Fortsatt översyn av tillstånds- och avtalstexter gällande arkivmaterial, liksom att ta beslut om villkor för åtkomst till vissa äldre och känsliga arkivbestånd, har genomförts.

Inom den utåtriktade verksamheten har stiftelsen tagit emot besökare i forskarexpeditionen på onsdagar och torsdagar samt kontinuerligt besvarat ett stort antal frågor från allmänheten om arkiv och bibliotekssamlingarna. Stiftelsen har också tagit emot studiebesök från bland annat högskolor och medverkat vid det nationella evenemanget *Arkivens dag*. Stiftelsen har fortsatt att tillgängliggöra digitaliserat arkivmaterial på webbportalerna Digitalt Arkiv och DigitaltMuseum, och publicerat ytterligare arkivförteckningar i NAD (Nationell Arkivdatabas).

Tabell 14. Arkivet

	2025	2024	2023
Antal besökare	916	603	625
Antal volymer framtagna för studium	2 772	2 043	2 134
Antal externt förmedlade beställda bilder*	30	0	0

*Under 2021–2024 hade museet ingen bildförmedlingstjänst.

Tabell 15. Biblioteket

	2025	2024	2023
Antal besökare	1 014	696	714
Antal boklån	3 951	4 194	4 110
Varav fjärrlån	114	80	114

Antal besökare har utökats under 2025 på grund av ökade öppettider till 2 dagar i veckan. I posten "boklån" ingår både utlån och omlån.

DIGITALA MEDIER

Att besöka Nordiska museet är en helhetsupplevelse som sträcker sig genom hela besöksresan, både fysiskt på plats och digitalt utanför museet. Detta *publika ekosystem* omfattar allt från museets utställningar, digitala plattformar, lärande resurser, medskapande i samlingarna till evenemang och samarbeten som tillsammans formar besökarens upplevelse. Exempelvis kan en besökare först utforska museets digitala samlingar hemifrån, boka biljetter online och sedan delta i en guidad visning på plats eller ta del av virtuella föreläsningar på distans. På så sätt blir varje steg i besöksresan både tillgänglig och givande, oavsett om man är på museet eller deltar på distans. Genom att aktivera hela det publika ekosystemet kan museet stärka relationerna med både nya och återkommande målgrupper, främja inkludering och bidra till ett levande kulturarv i ständig utveckling.

Allt fler museibesökare tillhör en digital generation som är van vid att hitta information snabbt och bjudas in till dialog. Centralt i museets satsning på digitala medier är därav att sträva efter ett mer interaktivt publikt utbud och att nå brukarna på deras egna arenor, stimulera till nya sätt att använda den samlade kunskapsbanken och berika samlingarna med egna perspektiv och kunskaper.

Här nedan presenteras de digitala medierna utifrån konventionella genrebeteckningar. I praktiken är dessa integrerade. Användaren kan som regel röra sig mellan dem och i ett antal fall kan också ett och samma innehåll presenteras i mer än en kanal.

WEBB

Webbplatsen är Stiftelsen Nordiska museets sjätte besöksmål och en central kanal för att tillgängliggöra museets kunskap, erbjudande och samlingar dygnet runt. Under året har arbetet med att vidareutveckla och förvalta webbplatsen fortsatt med fokus på kvalitet, tillgänglighet, användarupplevelse och långsiktig synlighet i ett snabbt föränderligt digitalt landskap.

Innehållsproduktionen har varit omfattande och i linje med stiftelsens innehållsstrategi och varumärkestonalitet. Nya redaktionella artiklar och sektioner har publicerats inom områden som livets högtider och traditioner, museibyggnadens historia och utveckling, samt aktuella utställningar och program. Museets kunskapsinnehåll fungerar fortsatt som en viktig ingång till verksamheten och används frekvent av både allmänhet och media. Webbplatsen uppvisar tydliga besöksstoppar i samband med större högtider och traditionsrelaterade teman.

Arbetet med att utveckla separata webbplatser för stiftelsens olika besöksmål har fortsatt i linje med varumärkesstrategin. Under april lanserades nya webbplatser för de kulturhistoriska miljöerna Tyresö slott & park och Svindersvik sommarnöje, med egna visuella identiteter anpassade efter respektive plats. Webbplatserna är mindre i omfång men följer samma höga krav på struktur, tillgänglighet och sökmotoroptimering som nordiskamuseet.se och julitagard.se. Parallellt har funktionaliteten på nordiskamuseet.se vidareutvecklats, bland annat genom förbättrade bokningsflöden, nya formulär samt tydligare sektioner för möten, event och uthyrningsverksamhet. Insatserna syftar till att förenkla för besökare, öka konverteringar och samtidigt effektivisera interna arbetsprocesser.

En betydande omvärldsförändring är den snabbt förändrade trafikbilden för webbplatser. Under året har AI-genererade svar i sökmotorer samt skärpta regler för cookies och mätning fått tydlig påverkan på webbstatistik. Användare får i allt större utsträckning svar direkt i sökresultaten utan att klicka vidare, vilket globalt leder till minskad organisk trafik. Mot denna bakgrund har fokus legat på att säkerställa hög innehållskvalitet, korrekt struktur och metadata, samt att befästa Nordiska museets roll som en trovärdig och pålitlig kunskapskälla – för både människor och maskiner.

Webbarbetet bedrivs i nära samarbete mellan webbredaktörer, kommunikatörer, ämnesexperter och externa digitala partners. Mycket av arbetet sker i det redaktionella och tekniska bakomliggande arbetet och är inte alltid synligt för användaren, men är avgörande för att webbplatsen ska vara tillgänglig, begriplig och synas rätt i både sök och AI-baserade sammanhang.

Webbplatsen fortsätter därmed att vara ett strategiskt viktigt verktyg för att nå stiftelsens mål, stärka varumärket och bidra till både publikt genomslag och intäkter.

Tabell 16. Besök på webbplatsen

	2025	2024	2023
Nordiskamuseet.se	814 291	1 215 296	
Julitagård.se	117 798	116 635	
Tyresöslott.se	23 385		
Svindersviksommarnoje.se	26 812		
Totalt antal sessioner*	982 286	1 331 931	1 397 687
Nordiskamuseet.se (min:sek)	2 :34	1 :21	
Julitagård.se (min:sek)	2 :41	1 :16	
Tyresöslott.se (min:sek)	1 :56		
Svindersviksommarnoje.se (min:sek)	1 :44		
Minuter per besökare (min:sek)	2 :14	1 :19	1 :07
Nordiskamuseet.se	1 514 495	2 267 997	
Julitagård.se	268 339	249 235	
Tyresöslott.se	43 573		
Svindersviksommarnoje.se	45 424		
Sidvisningar totalt*	1 871 831	2 517 232	2 422 921
Nordiskamuseet.se	2,73	2,73	
Julitagård.se	3,33	2,93	
Tyresöslott.se	2,38		
Svindersviksommarnoje.se	2,20		
Sidvisningar per besökare	2,66	2,83	2,40

Tabellen visar antal besök på stiftelsens webbplatser. Endast användare som godkänner cookies ingår i statistiken. Minskad trafik påverkas även av att sökmotorer allt oftare ger AI-genererade svar direkt i resultaten utan att användaren klickar vidare.

SAMLINGAR PÅ WEBBEN

Nordiska museets samlingar på webben utgör en betydelsefull del av den växande mängden öppen samhällsinformation som offentliga aktörer tillhandahåller på nätet och som tillsammans utgör en central del av samhällets digitala minne. De digitaliserade samlingarna är uppbyggda utifrån gemensamma standarder och principer och finns tillgängliga via de kanaler och tjänster där användarna vanligtvis befinner sig. Utöver kunskapssidorna på Nordiska museets webbplats och museets egna samlingsdatabaser förmedlas och kommuniceras samlingarna brett via sociala medier och en lång rad andra kanaler och tjänster på nätet.

Den centrala noden i förmedlingen av samlingarna på nätet är den samnordiska webbtjänsten *DigitaltMuseum*. Förutom att ta del av samlingsinnehållet kan användarna komplettera samlingarna med sina egna kunskaper och samla på favoriter. Plattformen, som delas av 117 institutioner i Sverige och 278 i Norge, uppdateras dagligen från *Primus* och på DigitaltMuseum är 9,5 miljoner samlingsposter tillgängliga för sökning. Nordiska museets samlingar på *DigitaltMuseum* hade under året 314 673 besök och 988 068 sidvisningar, vilket är en minskning, vad gäller besök, med 26,2 procent jämfört med tidigare år. Den minskade besöksrafiken beror på att en stor andel av trafiken till webbplatsen har ersatts med AI-genererade svar i sökmotorer samt skärpta regler för cookies och mätning. Användare får i allt större utsträckning svar direkt i sökresultaten utan att klicka vidare, vilket globalt leder till minskad organisk trafik på de egna webbplatserna.

Under 2025 har ett aktivt arbete pågått med att samla in nytt innehåll och registrera nyförvärv men framför allt att tillföra mer digitaliserat innehåll till de olika systemen. Huvudfokus har legat på att digitalisera nytt samlingsinnehåll kopplat till de stora digitaliseringsprojekten: *Hotade minnen* och *Bildminnen för framtiden* samt inom ramen för det större digitaliseringsprojektet *Diggamp*, finansierat med vårandringsbudgeten, digitalisera större volymer ur fotosamlingarna samt kulturhistoriska dokument ur arkivets samlingar.

Under 2025 har arbetet i det (nya) *bibliotekssystemet Quria* fortskridit, under året har bland annat en översyn av tidskriftsposter skett för att de ska bli tydligare för användarna. Det nya systemet är mer användarvänligt, har en ny och uppdaterad webbkatalog och är mer lättarbetat för personalen. Arbetet med publiceringsdatabasen *DiVA* (Digitala Vetenskapliga Arkivet) har fortsatt för att även fortsättningsvis tillgängliggöra en rik kulturhistorisk resurs fritt för forskare och en intresserad allmänhet, men i mindre omfattning.

Tabell 17. Digitalt tillgängligt material

	2025	2024	2023
Antal föremålsposter på digitaltmuseum.se	356 333	356 285	356 311
Andel från <i>Primus</i>	64 %	64 %	64 %
Antal fotoposter på digitaltmuseum.se	211 314	153 785	66 881
Andel från <i>Primus</i>	71 %	68 %	32 %
Antal kulturhistoriska dokument på dokument.nordiskamuseet.se	352 467	300 000	242 000
Andel från dokumentlagret	30 %	27 %	22 %
Antal poster i bibliotekssystemet Quria (ca)**	137 103	136 328	136 819
Andel av slutna samlingen	75 %	75 %	75 %
Andel av öppna samlingen	85 %	85 %	85 %

Tabellen visar antalet publikt sökbara samlingsobjekt i Digitalt museum, vars bakomliggande förvaltningssystem är *Primus* samt antal sökbara kulturhistoriska dokument i Digitala arkivet, inklusive biblioteksbeståndet som är sökbart i *Quria*.

SOCIALA MEDIER OCH NYHETSBREV

Stiftelsen Nordiska museets sociala mediekkanaler och nyhetsbrev är viktiga verktyg för att tillgängliggöra verksamheten för målgrupper som inte har möjlighet till ett fysiskt besök och för att skapa dialog, engagemang och långsiktiga relationer med museets publik. Kanalerna används för att förmedla både stiftelsens kunskapsområden, aktualitet och inblickar i den publika verksamheten.

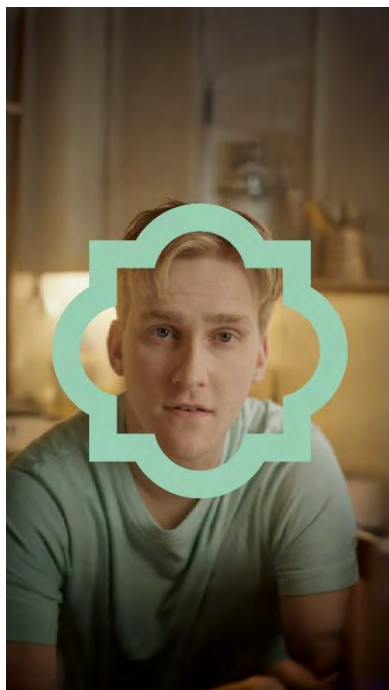
Det redaktionella innehållet i sociala medier har under året fortsatt att utvecklas med i nära samarbete med intendenten och sakkunniga bland annat för att stärka det nordiska perspektivet. Innehållet kombinerar kunskapsförmedlande inlägg med ögonblicksbilder från den publika verksamheten, aktuella evenemang och utställningar, samt hänvisningar till fördjupande innehåll på webbplatsen. Engagemanget bland följarna är fortsatt högt och tar sig uttryck i dialog i kommentarsfält, delningar och direktmeddelanden.

Under året har Nordiska museet haft 38,2 miljoner visningar på Facebook och 6,6 miljoner visningar på Instagram. Räckvidd redovisas inte längre av Meta. Vid årets slut hade museets huvudkonto 111 000 följare på Facebook, en ökning med 4 procent sedan föregående år. På Instagram hade museet 98 800 följare, en ökning med 6 procent sedan föregående år. Även övriga konton inom stiftelsen bidrar till räckvidd och fördjupning, bland annat museibutikens Instagramkonto med 6 200 följare, digitaliseringsprojektets Instagramkonto med 2 100 följare samt stiftelsens närvaro på LinkedIn med 6 900 följare. LinkedIn används för att kommunicera verksamhetsnyheter, samarbeten och stärka arbetsgivarvarumärket. Julita gård har 5 950 följare på Instagram och 16 000 följare på Facebook.

Nordiska museet har även ett konto på Youtube där bland annat utställningsfilmer och inspelade föreläsningar tillgängliggörs.

Under 2025 har 19 utskick gått till 9120 prenumeranter. Nyhetsbrevet visar en Click-to-Open Rate (CTOR) på 20 procent, vilket innebär att var femte person som öppnar mejlet också klickar vidare på länkar till biljetter, artiklar eller annan information. Det är långt över genomsnittet för kultur- och ideella organisationer, som ofta ligger under 10 procent i många branscher. Det indikerar att nyhetsbrevet är en aktiv kommunikationskanal och att innehållet är relevant, engagerande och effektivt i att driva publikens interaktioner.

Sammantaget bidrar nyhetsbrev och sociala medier till att stärka relationen mellan stiftelsen och dess publik, öka kännedomen om verksamheten samt stödja både publika mål och intäktsdrivande aktiviteter.

AUDIOGUIDE OCH APPAR

Som första museum i Sverige utvecklade Stiftelsen Nordiska museet en app för audioguide som 2017 släpptes som öppen källkod. Det betyder att andra kulturarvsinstitutioner fritt kan återanvända koden och vidareutveckla appens funktioner. Vidareutveckling av audioguideappen har fortgått under året. Ett resultat som har haft positiva synergieffekter för både Nordiska museet och regionala och privata museer.

Under 2025 har stiftelsen ytterligare tillgängliggjort sina audioguides genom flera nya spårtyper och språk till utställningen *Nordbor*. Både ett syntolkat spår på svenska, ett spår med samisk inriktning på svenska och engelska, samt tre nya språk på tyska, franska och spanska med hjälp av AI-teknologi.

Besökarna kan gratis ladda ner audioguiden till sin egen telefon och även lyssna på den hemifrån. De har också möjlighet att streama audioguiden som en del av besöksguiden för *Nordbor*, där stiftelsen även påbörjat arbetet med att integrera audioguiden i en framtida heltäckande besöksguide.

Nordiska museet erbjuder fortfarande utlån av fysiska audioguideenheter till de besökare/grupper som inte har möjlighet eller inte vill använda audioguiden i sin egen telefon.

Under året har audioguiden används av 110 200 besökare. Audioguidens app har laddats ner 21 000 gånger och museet har lånat ut fysiska audioguides 3 100 gånger. Under 2025 har de enskilda ljudspåren som finns i museets utställningar lyssnats på totalt 677 400 gånger.

Det har också påbörjats ett större utvecklingsarbete som syftar till att integrera besöksguiderna kopplat till utställningarna med audioguiden.

PUBLIKATIONER

Stiftelsen Nordiska museet prioriterar publikationer som knyter an till stiftelsens egna utställnings- och forskningsprojekt och till förmedling av stiftelsens anläggningar. Publikationerna tas fram i enlighet med stiftelsens projektmodell som ett sätt att förankra publikationerna i de större projekten och i verksamhetsplanen.

Under året presenterades den engelskspråkiga versionen av utställningspublikationen knuten till *Nordbor*-utställningen med engelsk titel *Nordic Life*. Ett femtiotal forskare har skrivit artiklar till publikationen, varav hälften är stiftelsens egna medarbetare. Publikationen relaterar till utställningen men är också en självständig produkt som erbjuder ett värdefullt fördjupningsmaterial. Den engelskspråkiga varianten av publikationen har under hösten sålt väl i museibutiken.

Under året har stiftelsen initierat arbetet med att producera en engelskspråkig bok i samarbete med det engelska förlaget Kulturalis som är specialiserat på att främja museer i ett internationellt sammanhang. Publikationen kommer att ingå i en internationell bokserie med bred global räckvidd och utgår huvudsakligen från utställningen *Nordbor*. Boken beräknas vara färdigställd i juni 2026.

Museets professor har under året bidragit med vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar i externt producerade publikationer. Bland annat har en inviterad artikel om museets Arktisutställning publicerats i tidskriften *Museum Anthropologys* temanummer *Beyond Siberia*.

KUNSKAP, FORSKNING OCH SAMVERKAN

Stiftelsen Nordiska museet har ambitionen att främja och utveckla forskning och kunskap kring människors liv och arbete i Sverige i ett nordiskt och globalt perspektiv. Stiftelsen vill dessutom utveckla forsknings- och kunskapshöjande samarbeten med såväl universitet och högskolor som museer och andra institutioner, både statliga och privata, liksom delar av det civila samhället. Syftet är att leverera en faktabaserad och kunnig förmedling samt att spegla viktiga kulturhistoriska processer genom dokumentation och insamling som främjar medborgerlig delaktighet. På så vis läggs grunden för representativa samlingar som kan användas av framtida forskare och besökare och som känns representativa för ett brett utsnitt av befolkningen.

I enlighet med den senaste verksamhetsplanen växlas ambitionerna upp genom målet att utveckla den internationella samverkan med andra museer i Europa för att bidra till högre utbildning som kan säkra kunskapsutveckling inom professionen i en internationell lärandemiljö. Stiftelsens styresman ingår i Stockholms universitets styrelse och har bland annat tagit initiativ till formerandet av ett museinätverk som öppnar upp för samverkan med universitet och museer i sju olika länder. Nätverket är kopplat till samarbetet Cavis – European Civic University Alliance – där Stockholms universitet ingår som en part med åtta andra allierade universitet. Under året deltog representant från museet bland annat i CIVIS-dagarna i Rom, där fördjupad samverkan mellan museer och lärosäten diskuterades. Ett konkret resultat av detta var den samorganiserade heldagen "Generating Roadmaps for Research on Museum" som arrangerades digitalt i mars, med god tillströmning av doktorander från olika europeiska universitet. Ett avtal om fördjupad samverkan kring forskarutbildning, på området museer och kulturarvsstudier, har via Hallwylska professorn lämnats till dekanus och bereds nu av ledningen vid Stockholms universitet.

Tabell 18. Kunskap, forskning och samverkan

	2025	2024	2023
Kostnader (tkr)	-39 185	-34 031	-32 806
Intäkter av statligt bidrag (tkr)	25 185	21 515	19 127
Övriga intäkter (tkr)	1 138	1 647	3 263

KUNSKAPSUPPBYGGNAD OCH UNIVERSITETSSAMVERKAN

En central del av Stiftelsen Nordiska museets kunskapsuppbyggnad sker genom egna insamlingar, undersökningar och förvärv samt även genom vård av samlingar, byggnader, historiska parker och landskap. Ny kunskap skapas också när samlingar och miljöer tillgängliggörs för forskare och andra museer, vilket kan ske genom till exempel samråd, utlån, magasins- och arkivbesök, digitalisering och utställning av viktiga samlingsgrupper. Genom undervisning, med samlingarna som utgångspunkt, samverkar stiftelsen med bland annat Konstfack, Stockholms universitet, Sätergläntan och Uppsala universitet/Campus Gotland.

Under året har 47 forskarbesök genomförts till föremålssamlingarna och en omfattande forskarservice sker också genom arkivets tillhandahållande av forskningsmaterial digitalt samt vid fysiska besök i forskarsalen.

Innehållsproduktionen av utställningen *Nordbor* och den tillhörande utställningspublikationen vilar på ett brett samarbete med forskare. Även den engelska versionen av utställningspublikationen, som gavs ut 2025, bygger på ett omfattande samarbete med forskarna, vilka har granskat och kompletterat sina texter.

Nordiska museet deltar med en representant i redaktionen för den nordiska vetenskapliga tidskriften *Nordisk museologi* som produceras med artikelbidrag på museiområdet från forskare i hela Norden.

Nordiska museet har även del i redaktionen för *ARV: Yearbook of Nordic Folklore* som publicerar vetenskapliga artiklar på det folkloristiska området. Årets tema *Folklore and landscape* föreslogs av Hallwylska professorn och samlar bidrag från Baltikum och Norden. Nästa års nummer initieras genom ett symposium på temat ämneshistoria som kommer att hållas i Uppsala i samverkan med Nordiska museet och Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur i februari 2026.

Uppdrag som sakkunnig läsare (peer review) av artiklar för tidskrifter samt beredning av stipendieansökningar för Bernadotteprogrammet (som möjliggör unga utländska forskares vistelser vid universitet och kulturarvsinstitutioner i Sverige) bidrar till stiftelsens förankring och överblick i forskning inom för museet relevanta fält.

Hallwylska professorn undervisar vid Stockholms universitet, på kurser i etnologi och miljöhumaniora samt på den internationella kursen *Living in the Arctic*, där ett besök på Arktis-utställningen på Nordiska museet ingår. Hallwylska professorn handleder en doktorand i etnologi vid Stockholms universitet och en doktorand vid Åbo akademi och har under året också varit en av arrangörerna bakom nationella doktorandinternatet i etnologi samt det europeiska universitets- och museisamarbetet *CIVIS* workshop för doktorander med museirelaterade ämnen. Hallwylska professorn har varit med och byggt upp masterprogrammet i miljöhumaniora och undervisar återkommande på kandidatprogrammet om kulturarv och museer. Hallwylska professorn är medarrangör av den öppna seminarieriet *The Green Zone* vid Stockholms universitet/Accelerator och även engagerad i internationaliseringen av museets samarbete med lärosäten i Europa och Norden.

FORSKNING

Vid Nordiska museet bedrivs forskning och forskningssamarbeten inom kulturhistoriska, etnologiska och folkloristiska fält genom bland annat den Hallwylska professorn och en gästforskare, som under delar av året har finansierats genom Stiftelsen Lagersberg. Forskning och kunskapsuppbyggnad integreras genom seminarier, löpande dialog och publikationer. Med sikte på den kommande satsningen om ull- och linproduktion har under året flera inviterade forskarseminarier arrangerats och ett nätverksbyggande besök på Grönlands Nationalmuseum, med exkursion till arkeologiska samlingar och utgrävningar, har genomförts. I linje med tidigare metodutveckling bjuds externa forskarprofiler in till museet under pågående utställningsplanering, för forskningsbaserade bidrag samt för inspel i form av kritisk och konstruktiv diskussion av projekt under arbete.

Stöd från Riksbankens Jubileumsfond har under året möjliggjort fortsatt forskning inom projektet *Den förlorade skogen* som den Hallwylska professorn leder vid Stockholms universitet och i samarbete med forskare vid Linköpings universitet. Fältarbete och intervjuer har genomförts i koncentrerade perioder. Flera hänförliga publikationer, på svenska och engelska, är under utgivning och arbete. Projektet *Den förlorade skogen* har under året bland annat presenterats vid ett öppet seminarium på Accelerators konsthall, vid Nordiska etnolog- och folkloristkongressen i Åbo, under en inviterad workshop i Holstebro och på Etnologidagarna vid Södertörns högskola. Projektet fortsätter under 2026 och på deltid under 2027–2028.

Riksbankens Jubileumsfond har likaså bekostat forskningsinitiering inom ramen för det nationella samarbetsprojektet *Life in the museum* som under året har arrangerat seminarier i olika museologiska forskningsmiljöer vid Umeås, Linköpings, Lunds och Stockholms universitet. Vid Nordiska museet arrangerades en workshop med två inviterade föredragshållare, en från Oslo universitet och en från Saxo-institutet.

Genom aktivt arbete i vetenskapliga tidskriftsredaktioner, som handledare av pågående doktorandprojekt, delarrangör av högre seminarier samt inom ramen för bokprojekt och andra forskardialoger står museets professor i förbindelse med flera, för museet relevanta, forskningsfält såsom nordisk folkloristik och etnologi, kulturarvsstudier, museologi och miljöhumaniora. I samarbete med redaktionsgruppen för *ARV: Journal of Nordic Folklore* och Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur planeras ett symposium om folkloristisk ämneshistoria i Uppsala februari 2026.

UTLÅN

Låneverksamheten utgör en viktig del i Stiftelsen Nordiska museets samverkan med andra museer. Utbytet har därtill en pedagogisk funktion, där utställningstekniska råd om aktuella föremål och ofta även råd om bevarande i vidare mening kan förmedlas. Ett viktigt nätverk upprätthålls på detta vis såväl lokalt och regionalt som nationellt och internationellt. Med hänvisning till arbetet med den nya basutställningen fram till 2024 har emellertid stiftelsen under ett antal år varit tvungen att minska utlåningen och fortfarande under 2025 har bara ett mindre antal nya lån genomförts, nu med anledning av det uppstartade arbetet med stora magasinsprojekt. De många redan pågående låneärendena och depositionerna har ej berörts.

Tabell 19. Utlån samt studiebesök i föremålssamlingarna

	2025	2024	2023
Antal utlån	43	43	43
Varav nya lån	3	3	3
Varav förlängda lån	14	14	14
Totalt utlånade objekt	276	276	276
Antal studiebesök i föremålssamlingarna	47	47	47

Ett utlån kan bestå av flera utlånade objekt. Tidigare redovisades bara antalet nya utlån, inte det totala antalet lån. Därför finns inte jämförbara siffror för tidigare år.

NATIONELL OCH INTERNATIONELL SAMVERKAN, STÖD OCH RÅDGIVNING

Som nationellt kulturhistoriskt museum har Stiftelsen Nordiska museet en bred och djup kunskap inom verksamhetsområdet. Samverkan sker inom en rad områden och personalen deltar kontinuerligt i olika grupper och deltagandet har ökat markant under året. Ambitionen är att samlingarna ska vara en efterfrågad, spridd och välrenommerad kunskapsresurs. Varje år tar museet emot en stor mängd besök till samlingarna och bedriver också kunskapsförmedling i form av utbildningar, undervisning, handledning, rådgivning och föredrag. Flertalet studiebesök sker av grupper från universitet, följt av folkhögskolor och enskilda forskare och intresserade enskilda personer. Stiftelsens medarbetare är aktiva i ett stort antal organisationer och nätverk och redaktionskommittéer.

- Stiftelsen Nordiska museets Hallwylska professor deltar fortsatt som rådgivande expert i arbetet med beredning av nationella ansökningar till Unescos lista över immateriella kulturarv.
- Hallwylska professorn har under året deltagit i forskningsinitiering på det museologiska området i samarbete med forskare från Lunds, Umeås, Stockholms och Linköpings universitet, ett arbete som resulterat i genomförande av fyra workshops i samarbete med olika museer. Vid Nordiska museet arrangerades i september en workshop med två internationella key notes och exkursioner, ledda av forskare från Stockholms universitet.
- Stiftelsen deltar i det nationella nätverket Dokumentation av det samtida Sverige (DOSS).
- Stiftelsen arbetar i det nationella uppdraget om immateriellt kulturarv, med grund i ett initiativ av Unesco, och är tillsammans med Institutet för språk och folkminnen delansvarigt för den nod som ansvarar för bland annat sedvänjor, riter och högtider.
- Chefen för stiftelsens kulturhistoriska avdelning ingår i redaktionsgruppen för den vetenskapliga tidskriften *Nordisk museologi*.
- Hallwylska professorn ingår i redaktionsgruppen för årsboken *ARV: Journal of Nordic Folklore* som under året haft temat *Landscape and Folklore* samt ingår i redaktionskommittén för *RIG: Kulturhistorisk tidsskrift* och *Nordisk museologi*.

► Hallwylska professorn har sedan i år ett treårigt uppdrag för Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkulturs räkning i beredningsgruppen för stipendier till Bernadotteprogrammet.

► Chefen för stiftelsens avdelning för framtidsfrågor är styrelseledamot i KulturIT som är en museiägd svensk-norsk organisation som hjälper museer och kulturarvsinstitutioner att hantera, bevara och tillgängliggöra sina samlingar online. Sammantaget samverkar drygt 350 kulturarvsorganisationer i Sverige och Norge.

► Stiftelsen har under året utvecklat och stärkt sitt samarbete med Föreningen Norden.

Stiftelsens medarbetare agerar även som kunskapsreferens i olika sammanhang. Årligen besvaras till exempel ett stort antal förfrågningar om såväl samlingar som enskilda objekt, men även mer övergripande frågeställningar om kulturhistoriska och samtida företeelser. Medarbetare bidrar därtill ofta i mediala sammanhang.

Myndighetsuppdraget att handlägga utförelse- och exportärenden är en angelägen och mycket resurskrävande nationell uppgift. Uppdraget omfattar bland annat svenska möbler, allmogekonst, samiska föremål, foton och leksaker.

Stiftelsen representeras i styrelserna för bland andra Stockholms universitet, Stiftelsen Strindbergsmuseet, Stiftelsen Skansen, Kungliga Djurgårdens Intressenter, KulturIT, Mångkulturellt centrum, Svenskt Kulturarv, Vetenskap & Allmänhet samt i flera forskningsrelaterade nätverk och forskningsråd, däribland TAM-Arkiv, Nätverket för kulturarvsstudier och Karolinska Institutet. Den Hallwylska professorn är arbetande ledamot av Kungl. Gustav Adolfs Akademien och engagerad i Museum University Forum, CIVIS.

INTERNATIONELLT UTBYTE OCH SAMARBETE

Stiftelsen Nordiska museets Hallwylska professor ingår i redaktionsgruppen för *ARV: Yearbook of Nordic Folklore*. Årets tema är, på Hallwylska professorns förslag, *Landscape and folklore*.

Redaktionsgruppen har, med stöd av Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur, planerat ett ämneshistoriskt symposium med inbjudna internationella forskare, att hållas i Uppsala 18-19 februari 2026. Detta kommer att ligga till grund för nästa årsbok.

Hallwylska professorn har under året presenterat sin forskning vid den nordiska etnolog- och folkloristkongressen i Åbo.

Hallwylska professorn har under året arrangerat en, av Riksbankens Jubileumsfond finansierad, workshop med inbjudna nordiska forskare.

Ett nätverksbyggande studiebesök i Nuuk genomfördes i augusti.

Handledning av doktorand vid Åbo akademi fortgår.

Hallwylska professorn är av Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur engagerad för beredning av Bernadotteprogrammets stipendier för utländska unga forskares vistelser vid svenska institutioner och universitet.

Hallwylska professorn har under hösten deltagit i inbjuden workshop på temat *The more-than-human-museum* med nordiska forskare, i Holstebro, ett antologiprojekt finansierat av Veluxstiftelsen.

Hallwylska professorns artikel, med koppling till pågående forskning om skogsrelationer kommer att ingå i denna med sikte på publikation 2026.

En workshop med gästforskare Debbie Lewer från Glasgow University hölls vid museet den 10 december i samarbete med Curatorutbildningen vid Stockholms universitet.

I samverkan med en kollega från Etnografiska museet har Hallwylska professorn publicerat en inbjuden artikel om museets Arktisutställning i temanummer *Beyond Siberia*, av tidskriften *Museum Anthropology*.

Planering pågår för professorns gästforskarperiod vid Kulturhistoriskt museum, Oslo universitet hösten 2026.

Inom ramen för samarbetet med *Museum University Forum* och det, av Nordiska museet initierade europeiska museinätverket, har under året samverkan inom nätverket *Civis* fortsatt. Museet var representerat i årets Civisdagar i Rom. Distansworkshopen "Generating roadmaps for research on museums" genomfördes för europeiska doktorander med museirelaterade ämnen den 17 mars i samarbete med kollegor från Stockholm, Athen och Tübingen. Ett samarbetsavtal "inter-institutional agreement" rörande ett europeiskt program för forskarutbildning inom "Civis Museum University Forum" diskuteras nu på ledningsnivå vid Stockholms universitet. Detta öppnar för samverkan om forskarutbildning med lärosäten och museer, där uppskattningsvis fem doktorandtjänster kan komma att skapas i Stockholm. Delad handledning och perioder som gästdoktorander i de olika europeiska städerna öppnar för en internationalisering av museiansknuten forskarutbildning. För Nordiska museets del, som varit drivande i nätverkandet kring Civis Museum University Forum, kan det - om allt går vägen - blir ett starkt stöd för återväxt och internationalisering av professionen.

ICOM Nord:s vårkonferens arrangerades tillsammans med Nordiska museet den 12-13 maj. Vid konferensen, som hölls på Nordiska museet, diskuterades nordiska värderingar och kulturer samt de nordiska kommittéernas roll inom ICOM-nätverket. Tre representanter från Nordiska museet medverkade i ett par programpunkter.

Det årliga nordiska museimötet hölls på Norsk Folkemuseum och Historiska museet i Oslo. Stiftelsens styresman och stiftelsens avdelningschef för kulturhistoria deltog i mötet, som hade temat utställningar. Under mötet presenterade stiftelsen arbetet med att skapa basutställningen *Nordbor*.

Stiftelsens styresman deltog i en resa till Aten tillsammans med projektgruppen för den kommande utställningen om ull och lin. Under resan besöktes National Archaeological Museum och Museum of Modern Greek Culture (MMGC) för att diskutera inlån av föremål till utställningen.

Stiftelsens styresman, stiftelsens avdelningschef för kulturhistoria och den Hallwylska professorn genomförde en studieresa till Grönland inför museets kommande utställning om ull och lin. Under resan besöktes Greenland National Museum & Archives, Riksantikvarien, lokala ullproducenter och fårbönder samt platsen för en vikingagård som bedrev boskapsskötsel.

NORDISKA MUSEETS HÖGTIDSDAG

I samband med Nordiska museets högtidsdag den 24 oktober 2025 delade Stiftelsen Nordiska museet ut Hazeliusmedaljen, medaljen för hembygdsvårdande gärning samt stipendier ur Harald Hvarfners minnesfond och Mats Rehnbergs minnesfond för unga folklivsforskare.

► Hazeliusmedaljen i guld tilldelades Lone-Pia Bach, professor i restaureringskonst, Kungliga Konsthögskolan, Stockholm, för sitt outtröttliga arbete inom restaureringskonsten och det arkitektoniska kulturarvet i närmare 30 år. Lone-Pia Bachs fokus ligger på restaureringskonst som en väg till ett hållbart samhälle, vilket Bach har praktiserat genom begreppet ”second future”, som innebär att ta ett helhetsansvar för hållbarheten utifrån ekonomiska, tekniska och sociala aspekter.

► Hazeliusmedaljen i silver tilldelades Håkan Jorikson, tidigare museichef för Grenna museum, som där utvecklat Polarcenter som speglar de historiska expeditionerna i Arktis och Antarktis, men även bidragit till bredare samarbete och samverkan inom det internationella nätverket Polar Museums Network.

► Hazeliusmedaljen i silver tilldelades även Mats Jonsson, serietecknare och författare av självbiografiska verk där han effektivt väver in sina egna upplevelser och djupdyker i sin samtid, historia och hembygd, bland annat genom källor i Nordiska museets Arkiv. August-nominerade ”Då vi var samer”, behandlar den samiska kulturen i skogslandet.

► Medaljen för hembygdsvårdande gärning tilldelades Sven Jensén, fil.dr. i ekologi, ordförande i Skånes Hembygdsförbunds styrelse och ordförande i Göinge hembygdsförening, för sitt starka engagemang och spridandet av kunskap om odlingslandskapets kulturarv, våtmarker och biologisk mångfald, liksom skyddet av kulturmiljöerna vid våra vattendrag.

► Resestipendium ur Harald Hvarfners minnesfond tilldelades Jimmy A. Karlqvist och David Fahlberg, arkeologer, Kulturlandskap vid Dalarnas museum, för att delta i Nordic Urban Archeology Conference, Oslo, Norge, med syftet att dels bli en aktiv del av ett nordiskt nätverk för stadsarkeologi.

► Resestipendium ur Harald Hvarfners minnesfond tilldelades även den publika avdelningen på Hallands kulturhistoriska avdelning för resor till Rigsarkivet, Köpenhamn för att studera historiskt källmaterial som ska användas i museets nya basutställning om Halland och dess historiska koppling till Danmark.

► Årets stipendium ur Mats Rehnbergs minnesfond för unga folklivsforskare tilldelades Edgar Mirjamsdotter, doktorand i nordisk etnologi vid Åbo Akademi, Finland. Stipendiet ska användas till fältarbete i Estland om formandet och upprätthållandet av estlandssvenska identiteter och kulturarv.

ÖVERGRIPANDE PERSPEKTIV

TILLGÄNGLIGHET

På Tyresö slott renoverades tillgänglighetshissen. Håligheter på grusvägar och gångstråk jämnas ut både i Svindersvik och Tyresö, men även på Djurgården. I projektet Framsida mark ställdes sex bänkar ut på museets framsida för vila och återhämtning.

SÄKERHET

Stiftelsen Nordiska museet har under året arbetet med att ta fram en restvärdesräddning och katastrofplanering med fokus på undanförsel. I samband med detta har det genomförts en praktisk övning i undanförsel i januari 2025, där olika praktiska moment i planen övades.

- Utrymningsövning genomfördes under april månad på museet Djurgården.
- Nytt brandlarm på Tyresö slott har installerats.
- Löpande säkerhetsplanering under året med kommande utställningar samt avveckling av befintliga.
- Byte av ett antal larmsändare som slutar fungera i samband med att 2G och 3G nät släcks ned i slutet av 2025.

Vidare genomfördes flera event under året såsom *Kulturnatten*, midsommarfirande (Julita), *Natt på Nordiska museet*, julmarknad (Julita), Lucia-konserter med mera. Utöver dessa event har stiftelsen haft ett antal större uthyrningar med tillhörande säkerhetsplanering.

Under året har löpande arbete utförts i stiftelsens fastigheter med kontroller och revisioner inom inbrottslarm, brandlarm, brandskydd, elsäkerhet samt kontroller inom skadedjur.

STIFTELSEN NORDISKA MUSEET SOM ARBETSGIVARE

Under 2025 har stiftelsen fortsatt arbetet med att stärka sin långsiktiga kompetensförsörjning och utveckla strukturer som bidrar till att vi är en attraktiv arbetsgivare. Fokus har legat på strategisk kompetensplanering, förbättrade HR-processer samt förberedande arbete för att ytterligare stärka medarbetarupplevelse och ledarskap. Under året har HR-funktionen letts av en tillförordnad HR-chef. Tjänsten är nu permanent tillsatt, vilket ger kontinuitet och stabilitet i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Arbetet med en samlad kompetensförsörjningsplan och successionsplanering har utvecklats under året i syfte att skapa en stabil bas för fortsatt arbete med att identifiera framtida kompetensbehov och kritiska roller. Arbetet kommer att integreras i den strategiska handlingsplanen och tas vidare i organisationen under 2026.

Stiftelsen fortsätter även satsningen på digital kompetensutveckling genom Riksantikvarieämbetets utbildning *Digitala museilyftet*, där genomförandegraden successivt ökar.

För att minska administration för våra chefer har processen för medarbetarsamtal förenklats. En ytterligare översyn av samtalsunderlagen planeras under 2026 med syfte att ytterligare förbättra dialog mellan chef och medarbetare och skapa tydligare koppling till stiftelsens mål.

Införandet av nytt intranät har bidragit till förbättrad internkommunikation och bättre tillgänglighet till stödmaterial för medarbetare och chefer.

För att kunna arbeta mer proaktivt med arbetsmiljö och engagemang har en utvärdering av leverantörer för puls-verktyg genomförts. Puls-mätningar kommer att ge organisationen möjlighet att regelbundet följa medarbetarnas upplevelser, fånga tidiga signaler och rikta insatser kopplade till ledarskap och organisatorisk arbetsmiljö.

HR-funktionen har även stärkt sin kompetens inom personaldata och statistik, vilket förbättrar möjligheterna till uppföljning och mer faktabaserade beslut.

Arbetsmiljöarbetet har fortsatt att vara högt prioriterat på stiftelsens arbetsplatser och det har avspeglats i engagemang och deltagande i de aktiviteter stiftelsen genomfört. Fortsatt prioritering av fysiska sociala aktiviteter såsom fredagskaffe och julfest är uppskattade inslag. Under året har även interna visningar genomförts för personalen i utställningen *Nordiska ögonblick*. Målet med detta fokus är att ta sig tid att stanna upp i vardagen för att lära känna varandra, kunskapsdela samt stärka våra relationer i en tid då många arbetar på distans eller arbetar intensivt i pågående projekt och utställningsproduktioner.

För att stiftelsens ska kunna attrahera och rekrytera nya medarbetare och för att man ska kunna behålla den kompetens som behövs, måste stiftelsen kontinuerligt arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare med bra anställningsvillkor, intressanta arbetsuppgifter och goda utvecklingsmöjligheter. Stiftelsen analyserar ständigt vilka målgrupper man behöver arbeta extra mot, för att kunna attrahera och göra oss kända för dem. För att nå ut till befintliga och framtida medarbetare har det varit viktigare än någonsin att ha en fungerande spridning och användning i viktiga kommunikationskanaler såsom ambassadörer, intranät, LinkedIn och stiftelsens karriärsida.

Med anledning av det ändrade säkerhetsläget i Sverige och att kulturarv numera är med på listan över viktiga samhällsfunktioner har utvecklingsarbetet inom krisberedskap och stärkt säkerhetskultur, fortgått under 2025 och är ett arbete som kommer fortsätta även under 2026.

OBEROENDE REVISORS BESTYRKANDERAPPORT OM VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Till Stiftelsen Nordiska museet (org nr 802002-4686)

Jag har översiktligt granskat Verksamhetsberättelsen (Resultatredovisningen) 2025.

Ansvariga partens ansvar

Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för upprättande av Verksamhetsberättelsen.

Denna har upprättats enligt Riktlinjer för statens bidrag vilka utfärdats av Kulturdepartementet för att det finns en sådan intern kontroll som Kulturdepartementet bedömer nödvändig för att Verksamhetsberättelsen ska vara utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa på beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Min uppgift är att uttala mig med begränsad säkerhet om Verksamhetsberättelsen baserat på Riktlinjer för statens bidrag, på grundval av min granskning.

Jag har utfört granskningen enligt ISAE 3000. Denna standard kräver i enlighet med min uppgift att jag planerar och genomför mina granskningsåtgärder för att uppnå en begränsad säkerhet att Verksamhetsberättelsen är upprättad enligt Riktlinjer för statens bidrag.

Revisionsföretaget tillämpar International Standard on Quality Management 1, som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Jag är oberoende i förhållande till Stiftelsen Nordiska museet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om Verksamhetsberättelsen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i underlaget för Verksamhetsberättelsen vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur Stiftelsen Nordiska museet tar fram underlaget i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen har begränsats till en översiktlig analys av Verksamhetsberättelsen och underlag till denna samt förfrågningar hos stiftelsens personal. Mitt bestyrkande grundar sig därmed på en begränsad säkerhet jämfört med en revision.

Jag anser att de bevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande nedan.

Uttalande

Grundat på min granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger mig anledning att anse att Verksamhetsberättelsen inte i alla väsentliga avseenden har upprättats i enlighet med Kulturdepartementets riktlinjer.

Övriga upplysningar

Revisionsberättelse avseende årsredovisningen för 2025 har avgivits den 9 februari 2026. Den innehåller inga modifierade uttalanden, anmärkningar eller upplysningar.

Avsedda användare och syften

Detta yttrande har endast till syfte att nämnden och styresmannen i Stiftelsen Nordiska museet ska fullgöra sin rapporteringsskyldighet och får inte användas för något annat ändamål.

Stockholm den 9 februari 2026

Benny Svensson

Auktoriserad revisor

NORDISKA MUSEETS & SKANSENS VÄNNER

Samfundet Nordiska museets & Skansens vänner bildades 1918 och är därmed en av Sveriges äldsta vänföreningar.

Under 2025 har vänföreningen arrangerat ett flertal arrangemang för vänföreningens medlemmar.

Under våren anordnades en föreläsning om byggnaden Nordiska museet och dess historia, nutid och framtid och en rundvandring genomfördes i delar av museibyggnaden som normalt är stängda för allmänheten.

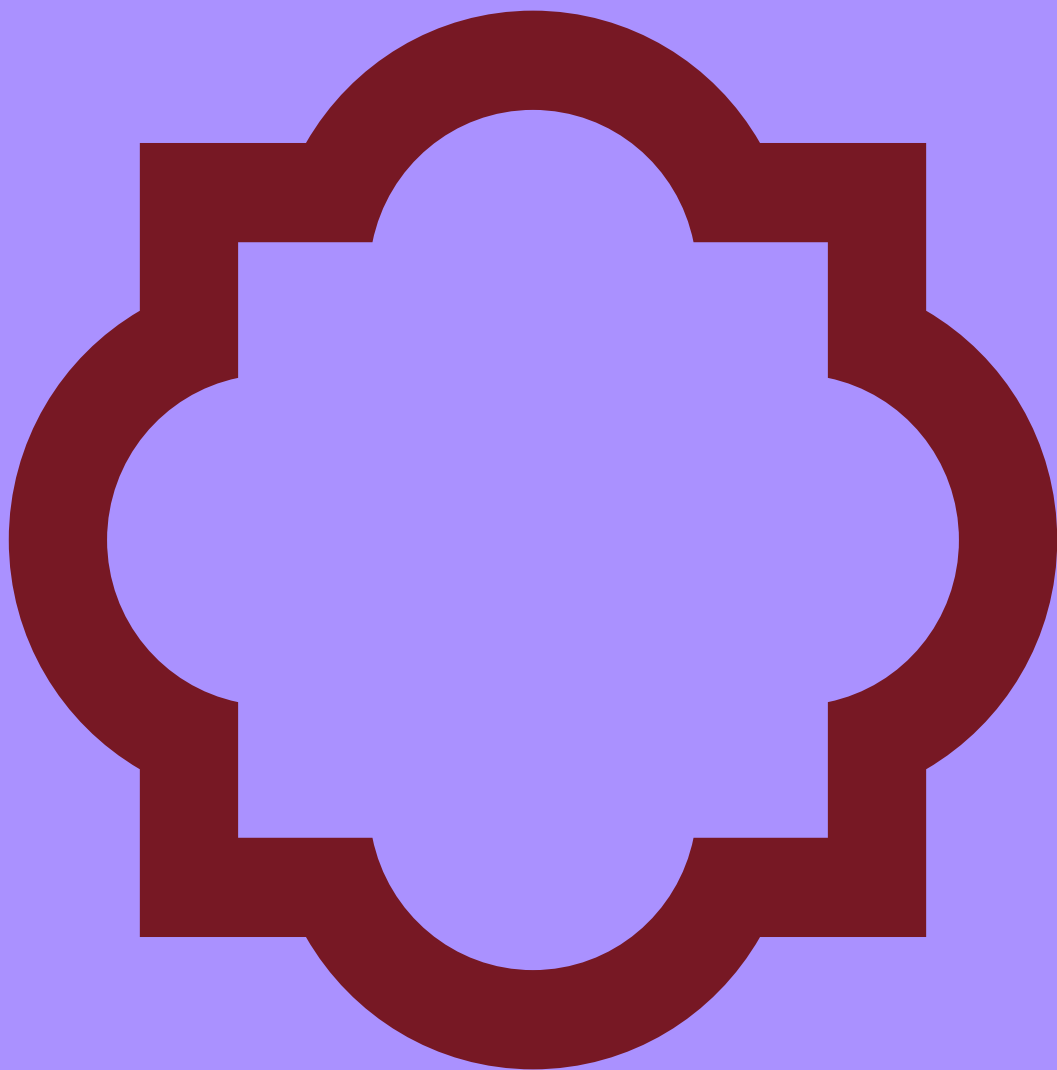
Årets heldagsutflykt, tillika sommaravslutning, gick till bland annat Svindersviks sommarnöje där deltagarna fick en guidad visning i sommarnöjets huvudbyggnad, köksflygel och paviljong.

Under hösten arrangerades en kulturafton med ett besök i Nordiska museets nya möteslokal *Sofis salong*, där en av museets tidigare intendent berättade om både Sofi Hazelius och om hur kvinnors samlande har gjort Nordiska museet till ett alldeles unikt historiskt museum i världen.

I höstens program ingick också en visning av delar av Nordiska museets enorma fotosamling med berättande om räddningen av 100 000 skadade fotografier och en specialvisning av utställningen *Metamorfoser*, som är en del i fotoutställningen *Nordiska ögonblick*.

Vid årets sista arrangemang arrangerades ett författarbesök i *Sofis salong* med Augustbelönade Torbjörn Flygt, som intervjuades av vänföreningens verksamhetschef och högläste sitt bidrag till årets *Adventskalender Konst & Litteratur*.

Vänföreningens årsmöte, i närvaro av vänföreningens hedersledamot H.K.H. Kronprinsessan Victoria, ägde rum den 12 maj i Skånska gruvan på Skansen. På årsmötet delade vänföreningen ut en gåva till Stiftelsen Nordiska museet. I årets gåva ingick finansiering av museets nya utställning *Nordiska ögonblick* som öppnades i oktober 2025.

ÅRSREDOVISNING
STIFTELSEN NORDISKA
MUSEET 2025